

Załącznik do uchwały Nr XLIX / 138 / 2010
Rady Gminy Parysów – Komisarz Rządowy
z dnia 29 kwietnia 2010 r.
w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2010-2015

**Gminna Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Parysów na lata 2010-2015**

Parysów 2010

Spis treści	2
WSTĘP.....	3
Rozdział I.....	4
ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA SZCZEBLU EUROPEJSKIM, KRAJOWYM ,WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM.....	4
Rozdział II.	10
CHARAKTERYSTYKA GMINY PARYSÓW.....	10
Rozdział III.....	22
PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY PARYSÓW.....	22
Rozdział IV.	26
PROBLEMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	26
1. UBÓSTWO	28
1.1 Definicja i diagnoza zjawiska.....	28
2.BEZROBOCIE	29
2.1 Definicja i diagnoza zjawiska.....	29
2.2 Strategia pomocy wobec problemu ubóstwa i bezrobocia	33
3. RODZINY Z PROBLEMEM OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYM	34
3.1 Definicja i diagnoza zjawiska.....	34
3.2 Strategia pomocy	34
4. STAROŚĆ	38
4.1 Definicja i diagnoza zjawiska.....	38
4.2 Strategia pomocy.....	39
5. DŁUGOTRWAŁA CHOROBA I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	40
5.1 Definicja i diagnoza zjawiska	40
5. 2 Strategia pomocy	44
6. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC DOMOWA	45
6.1 Definicja i diagnoza zjawiska	45
6.2 Strategia pomocy	50
Rozdział VI	52
ANALIZA SWOT	52
ZAKOŃCZENIE	55
ZAŁĄCZNIKI.....	57

WSTĘP

Zmiany społeczno-gospodarcze zachodzące w Państwie powodują, że w istotny sposób zmieniają się warunki życia naszego społeczeństwa. Obok zjawisk społecznie pozytywnych, pojawiają się zjawiska negatywne np. nierówność w zaspokajaniu podstawowych potrzeb oraz postępujące zróżnicowanie mieszkańców według dochodów z tendencją powiększania się grupy społecznej, która potrzebuje różnego rodzaju wsparcia.

STRATEGIA to określenie głównych, długofalowych celów i przyjęcie takich kierunków działania oraz taka alokacja zasobów, które są konieczne dla zrealizowania celów.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. zobowiązała gminy do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejsza strategia zawiera dwa niezbędne warunki do efektywnej realizacji pomocy społecznej a mianowicie: diagnozę rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej Gminy Parysów oraz długofalowy plan działań.

Strategia obejmuje okres do 2015 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest specyfika procesów społecznych (skutki realizacji strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu). Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, będące udziałem zwłaszcza pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jako element żywy strategia będzie podlegać ciągłym zmianom, będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część, straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych oraz współdziałania instytucji i organizacji zarówno administracji rządowej, samorządowej jak i organizacji pożytku publicznego zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integracją.

Rozdział I.

ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA SZCZEBLU EUROPEJSKIM, KRAJOWYM ,WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM.

Dla polityki społecznej najważniejsza jest Strategia Lizbońska, która jest długofalowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Została ona przyjęta na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w marcu 2000 roku. Jej przewodnim celem jest uczynienie z Unii wiodącej gospodarki świata w perspektywie do 2010 roku. Temu ogólnemu celowi służyć mają następujące działania systemowo-regulacyjne:

- szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacja i integracja poszczególnych rynków i sektorów gospodarki,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego,
- dbałość o stałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne.

Wdrażanie Strategii Lizbońskiej odbywa się przy pomocy Otwartej Metody Koordynacji. Otwarta Metoda Koordynacji jest zdecentralizowaną metodą koordynacji polityki wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Metoda ta należy do perswazyjnych metod realizacji wspólnych przedsięwzięć i jest realizowana w czterech etapach:

- uzgodnienie wspólnych celów,
- przeniesienie tych celów do programów narodowych czy regionalnych,
- uzgodnienie sposobów mierzenia realizacji tych celów (wskaźniki),
- monitorowanie, ocena i porównanie między sobą najlepszych przykładów w danej dziedzinie działania.

Otwarta Metoda Koordynacji ma być narzędziem i środkiem do osiągnięcia wspólnych celów ustalonych podczas szczytu Rady Europejskiej w Nicei w grudniu 2000 roku. Wówczas to Rada Europejska przyjęła Europejską Agendę Społeczną (*European Social Agenda*), która odgrywa kluczową rolę w budowaniu ekonomicznego wzrostu (Strategii Lizbońskiej) przez rozwój polityki społecznej. Jednym z głównych kierunków polityki społecznej wytyczonych przez Europejską Agendę Społeczną jest zwalczanie biedy oraz wszelkich form wykluczenia i

dyskryminacji w celu promowania integracji społecznej. Realizowanie tego celu ma odbywać się na podstawie Otwartej Metody Koordynacji, która ma pomóc w redukcji zjawiska ubóstwa do 2010 roku, co jest zgodne z poprzednimi ustaleniami Strategii Lizbońskiej.

Konkretyzacją ogólnych celów z dziedziny integracji społecznej ze Strategii Lizbońskiej i Europejskiej Agendy Społecznej było przyjęcie tzw. wspólnych celów i wspólnych wskaźników. Wspólne cele zostały zaakceptowane w Nicei w grudniu 2000 roku i zwane są one celami nicejskimi. Na podstawie celów nicejskich państwa Unii Europejskiej miały ustalać narodowe priorytety w walce z ubóstwem i ekskluzją społeczną. Cztery główne cele nicejskie to:

- zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich,
- zapobieganie ryzyku wykluczenia,
- pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych),
- mobilizacja wszystkich aktorów /organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski

Cele polityki pomocy społecznej i integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określanych w przyjętej w czerwcu 2004r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają również z celów w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000r przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i UE o Integracji Społecznej.

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 roku. Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrujące podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone z perspektywą ich realizacji do 2010 roku są następujące:

- W zakresie realizacji **prawa do edukacji**:
 - Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
 - Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjum i średnim,
 - Upowszechnianie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
 - Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
 - Upowszechnianie kształcenia ustawicznego;
- W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:
 - Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowalny i wymaga podjęcia natychmiastowych, zdecydowanych działań,
 - Ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwienia dochodowych tak, aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE;
- W zakresie działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:
 - Ograniczenie bezrobocia długookresowego,
 - Zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
 - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych,
 - Zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy;
- W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:
 - Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
 - Upowszechnianie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - Zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego;
- W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- Zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- Zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych,
- Rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami,
- Zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną,
- Realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne,
- Zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013

Opracowano i zatwierdzono Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013, który jest kompleksowym programem rozwoju społecznego finansowanym przy współudziale środków unijnych oraz środków krajowych.

Cele strategiczne określone w projekcie Narodowego Planu Rozwoju:

- Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego.
- Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw i regionów oraz wzrost zatrudnienia.
- Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Priorytety Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013:

- Inwestycje
- Zatrudnienie
- Eksport
- Przedsiębiorczość
- Innowacyjność
- Ochrona rynku
- Integracja społeczna
- Wiedza i kompetencje
- Aktywizacja i mobilność
- Gospodarowanie przestrzenią

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego definiuje następujące

cele długookresowe rozwoju:

- Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym,
- Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dystrybucjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie,
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza,
- Wydłużenie trwania życia mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez zmianę stylu życia oraz poprzez zmniejszenie rozpowszechniania chorób, ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i uzależnień,
- Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu,
- Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni.

Cele średniookresowe rozwoju:

- Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne,
- Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach,
- Wzmocnienie istniejących i stymulowanie rozwoju nowych funkcji metropolitalnych Warszawy,
- Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych służąca likwidacji zapóźnień cywilizacyjnych i poprawie dochodów i warunków życia ludności
- Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego
- Poprawa stanu zdrowia mieszkańców województwa mazowieckiego,
- Wzmocnienie regionalnych więzi kulturalno-społecznych mieszkańców województwa mazowieckiego,
- Zachowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Garwolińskim w latach 2007-2015.

Strategia została przyjęta uchwałą Nr XIV / 74 / 2007 Rady Powiatu Garwolińskiego z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Garwolińskim w latach 2007-2015. Wytoczono w niej misję samorządu powiatowego, którą jest wysoka spójność społeczności lokalnej Powiatu Garwolińskiego oraz zapewnienie mieszkańcom możliwości zaspokajania swoich materialnych i pozamaterialnych potrzeb w stopniu zapewniającym równowagę społeczną oraz ciągłość rozwoju powiatu. Wyodrębniono cztery obszary priorytetowe rozwoju polityki społecznej powiatu, czyli kierunki działania odzwierciedlające zasadnicze pola działań w zakresie polityki społecznej w powiecie, a mianowicie:

- opieka nad rodziną i dzieckiem,
- aktywizacja rynku pracy,
- bezpieczeństwo publiczne, opieka zdrowotna i profilaktyka uzależnień,
- pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym.

Rozdział II.

CHARAKTERYSTYKA GMINY PARYSÓW

1. Położenie

Gmina Parysów leży w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie garwolińskim. W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się gminy: Pilawa, Borowie, – należące również do powiatu garwolińskiego i gminy: Siennica, Latowicz – znajdujące się w obrębie powiatu mińskiego.

Niewielka (około 6% całkowitej powierzchni) północno-zachodnia część gminy, w rejonie wsi Wola Starogrodzka, znajduje się w granicach Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Położenie Gminy uważa się za korzystne, ze względu na bliskie sąsiedztwo ośrodka powiatowego i dobry dojazd do Warszawy.

Powierzchnia gminy wynosi 6 431 ha, co stanowi ok. 5,0 % powierzchni powiatu. Gmina Parysów jest jedną z mniejszych obszarowo gmin w kraju, liczba ludności 4123 osób (31.12.2008 r.) co zalicza ją grupy małych gmin. Należy do gmin wiejskich średnio zaludnionych (aktualnie 66 osoby na 1 km²).

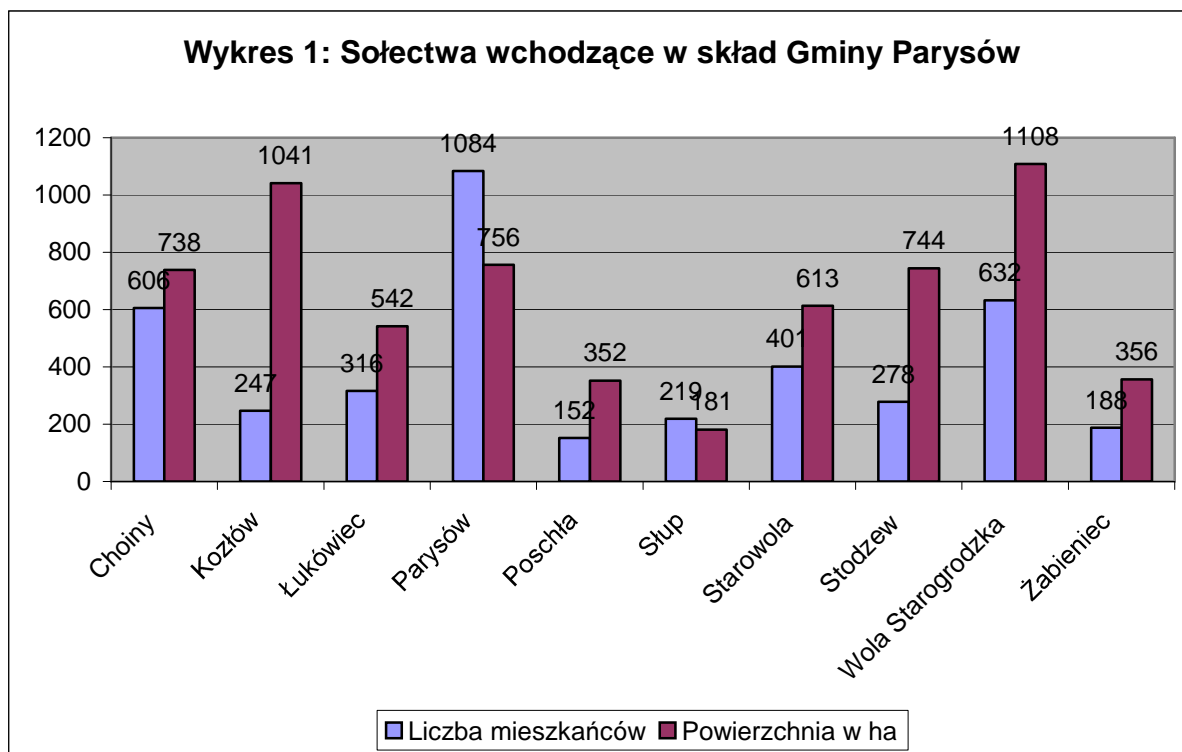
W skład Gminy wchodzi 10 sołectw. Siedzibą władz samorządowych jest Parysów, pełniący rolę wsi gminnej.

Tabela 1. Sołectwa i miejscowości wchodzące w skład Gminy Parysów

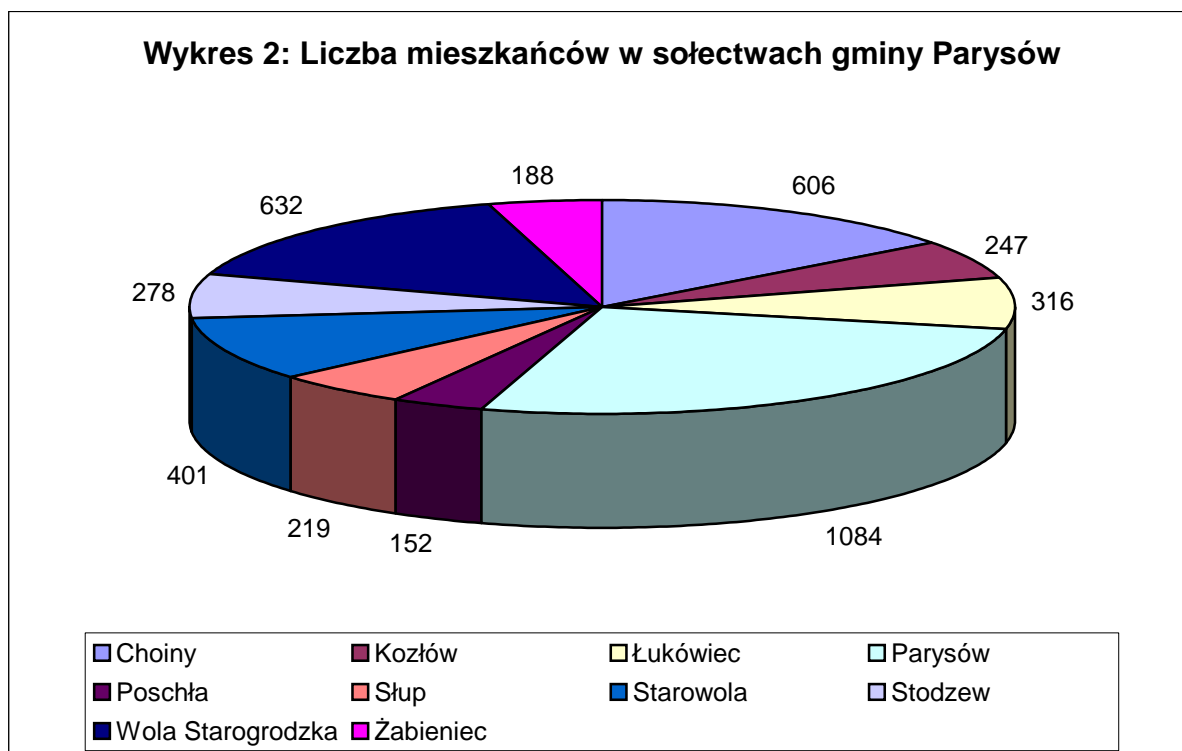
Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców	Powierzchnia w ha.
1	Choiny	606	738
2	Kozłów	247	1041
3	Łukówiec	316	542
4	Parysów	1084	756
5	Poschła	152	352
6	Słup	219	181
7	Starowola	401	613
8	Stodzew	278	744
9	Wola Starogrodzka	632	1108

10	Żabieniec	188	356
----	------------------	-----	-----

Źródło: Dane U.G

Według danych z Urzędu Gminy w Parysowie najwyższa liczba mieszkańców jest w sołectwie Parysów (26,29% ogólnej liczby mieszkańców Gminy).

Dane Urzędu Gminy w Parysowie

Miejscowość gminna Parysów, a także wieś Kozłów, posiadały w przeszłości prawa miejskie. Zachował się miejski układ urbanistyczny Parysowa (duży rynek z kościołem i ulice rozchodzące się od rynku).

2. Użytkowanie gruntów rolnych, rolnictwo

Gmina Parysów zajmuje ogólnie 6431 ha powierzchni. Ze względu na użytkowanie terenu, gminę należy zakwalifikować jako gminę rolniczą. Rolnictwo rozwija się na 4876ha użytków rolnych, w tym grunty orne stanowią 3478 ha (54,10% powierzchni Gminy). Użytki zielone obejmują łąki i pastwiska, które zajmując łącznie 21,73% powierzchni Gminy. Lasy i grunty leśne zajmują w Gminie obszar 1254 ha (dane za 2008 rok), co stanowi 19,49% ogólnej powierzchni Gminy. Łączna liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi 831 w których pracuje około 0,5 tyś. Osób. Przeważają obszary o glebach słabej jakości klasy IV i V, które stanowią łącznie 73% wszystkich gleb. Stosunkowo niska jakość gleb i duże rozdrobnienie indywidualnych gospodarstw rolnych ograniczają możliwości produkcyjne i decydują o stosunkowo niskim poziomie produkcji rolnej. Niewielki procent zalesionych terenów oraz słaba jakość gleb niosą ze sobą możliwość zalesienia.

Niska jakość gleb i duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych ograniczają możliwości produkcyjne i decydują o niskim poziomie produkcji rolnej w gminie.

3. Sieć komunikacyjna gminy

Na terenie gminy występują trzy kategorie dróg :

- wojewódzka - nr 805 Warszawice - Osieck - Parysów - Wilchta przebiega przez Choiny - Parysów - Słup
Długość drogi wynosi 8 km o twardej nawierzchni w dobrym stanie technicznym,
- powiatowa - tworzą drogi Nr 260 Garwolin - Mińsk Mazowiecki, Nr 526 Parysów - Gózd, Nr 524 Parysów - Puznówka, Parysów – Wola Starogrodzka, Nr 525 Parysów - Kozłów. Drogi powiatowe o długości około 32 km. Ponad 26 km dróg ma nawierzchnię twardą ulepszoną, pozostałe zajmują drogi z nawierzchnią gruntową,
- gminna - których długość wynosi 100 km. Stan ich jest średni.

Wśród istniejących dróg dominują drogi gminne. Stanowią one ok. 60 % ogółu dróg gminy. Poprawy wymaga stan techniczny dróg polegający na polepszeniu nawierzchni oraz na ich poszerzeniu.

Na terenie gminy znajdują się :

- linia kolejowa Warszawa – Pilawa – Parysów – Łuków. Długość trasy na terenie gminy wynosi około 10 km;

4. Gospodarka wodno - ściekowa

Dla potrzeb bytowo-gospodarczych mieszkańców oraz obiektów użyteczności publicznej woda pobierana jest z dwóch ujęć znajdujących się w Parysowie i w Woli Starogrodzkiej. Źródłem wody dla miejscowości Parysów jest ujęcie składające się z dwóch studni głębinowych. Głębokość studni pierwszej wynosi 75 m, a drugiej 70 m. Wydajność eksploatacyjna studni przy depresji równej 4 m wynosi 80 m³/h.

Studnie te pobierają wodę z warstw czwartorzędowych i znajdują się na terenie nowo-wybudowanej stacji uzdatniania wody w Parysowie. Ujęcie w Woli Starogrodzkiej stanowi jedna studnia czwartorzędowa o głębokości 80m. Wydajność eksploatacyjna studni wynosi 25 m³/h. Proces uzdatniania wody składa się z napowietrzania oraz dwu stopniowej filtracji na filtrach pełniących rolę odżelaziaczy i odmanganiaczy. Pod względem infrastruktury komunalnej Gmina Parysów jest w 80 % zwodociągowana. Na terenie gminy długość sieci wodociągowej wynosi 68,3 km. Długość przyłączy na terenie całej gminy wynosi 23,7 km. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 762 gospodarstw. Na terenie gminy są 2 miejscowości na obszarach, których nie jest prowadzona sieć wodociągowa. Do nich należą: Słup i Żabieniec oraz tereny poza skupiskami osadniczymi.

Na terenie gminy Parysów funkcjonuje biologiczno-kontenerowa oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w miejscowości Parysów. Przepuszczalność oczyszczalni wynosi 50 m³/d. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest kanał Parysowski, uchodzący do rzeki Rydni. Oprócz tego wytworzone ścieki odprowadzane są do szczelnie zamkniętych zbiorników – szamb. Z analizy badanych parametrów oczyszczonych ścieków wynika, że konieczna jest modernizacja oczyszczalni ścieków.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi jedynie 5,3 km. Aktualnie procent skanalizowania gminy jest 16,6%.

5. Gospodarka sieci – gazowa i elektryczna

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu ciepłego. Ludność gminy zaopatruje się w ciepło w sposób indywidualny. Głównym nośnikiem energii dla zabudowy zagrodowej i indywidualnej jest węgiel (82,5 % posesji). Paliwo płynne to źródło ciepła dla zaledwie 5 % posesji. Pozostałe 12,5 % zaopatruje się w ciepło za pomocą pieców gazowych. Do miejscowości zgazyfikowanych należą: Parysów, Starowola, Choiny, Kozłów, Stodzew. Długość sieci gazowej wynosi 32 km. , odbiorcami gazu jest 183 gospodarstwa domowe z tego 62 gospodarstwa domowe ogrzewa mieszkania gazem.

Gmina Parysów nie posiada na swoim terenie stacji transformatorowo - rozdzielczej 110 /15 kV, dlatego zasilana jest ze źródeł zewnętrznych, czyli stacji w Garwolinie. Dostawa energii elektrycznej średniego napięcia 15 kV na teren gminy Parysów odbywa się systemem magistralnych linii SN kV to jest linia Garwolin - Parysów, Pilawa-Puznówka.

Wszystkie miejscowości w gminie Parysów są telefonizowane, posiadając przynajmniej jeden telefon stacjonarny. Stan telefonizowania jest mocno zróżnicowany. Większość abonentów w gminie przyłączonych jest do najnowszej generacji cyfrowej centrali telefonicznej w Parysowie, która poprzez łącza cyfrowe zapewnia niezbędną ilość i jakość usług miejscowych, międzymiastowych i międzynarodowych.

6. Przemysł, usługi.

W gminie Parysów jest jeden zakład przemysłowy, który jest zlokalizowany we wsi Stodzew. Zakład zajmuje się produkcją chipsów ziemniaczanych i żywności bezglutenowej na bazie grysu kukurydzianego i ziemniaczanego.

Oprócz wymienionego zakładu funkcjonuje tu kilka sklepów brany spożywczej i przemysłowej, drobnych zakładów rzemieślniczych oraz dwie piekarnie. Znajduje się również stacja paliw płynnych i gazowych.

7. Gospodarka

Obserwuje się spadek ilości podmiotów gospodarki narodowej. Na terenie gminy według stanu na dzień 31.12.2008 r. zarejestrowanych było 12 podmiotów gospodarczych, np. w stosunku do 2007 roku liczba podmiotów zmalała o 9 (tj. o 42,9 %), osiągając najniższą wartość w całym analizowanym okresie.

8. Struktura demograficzna gminy

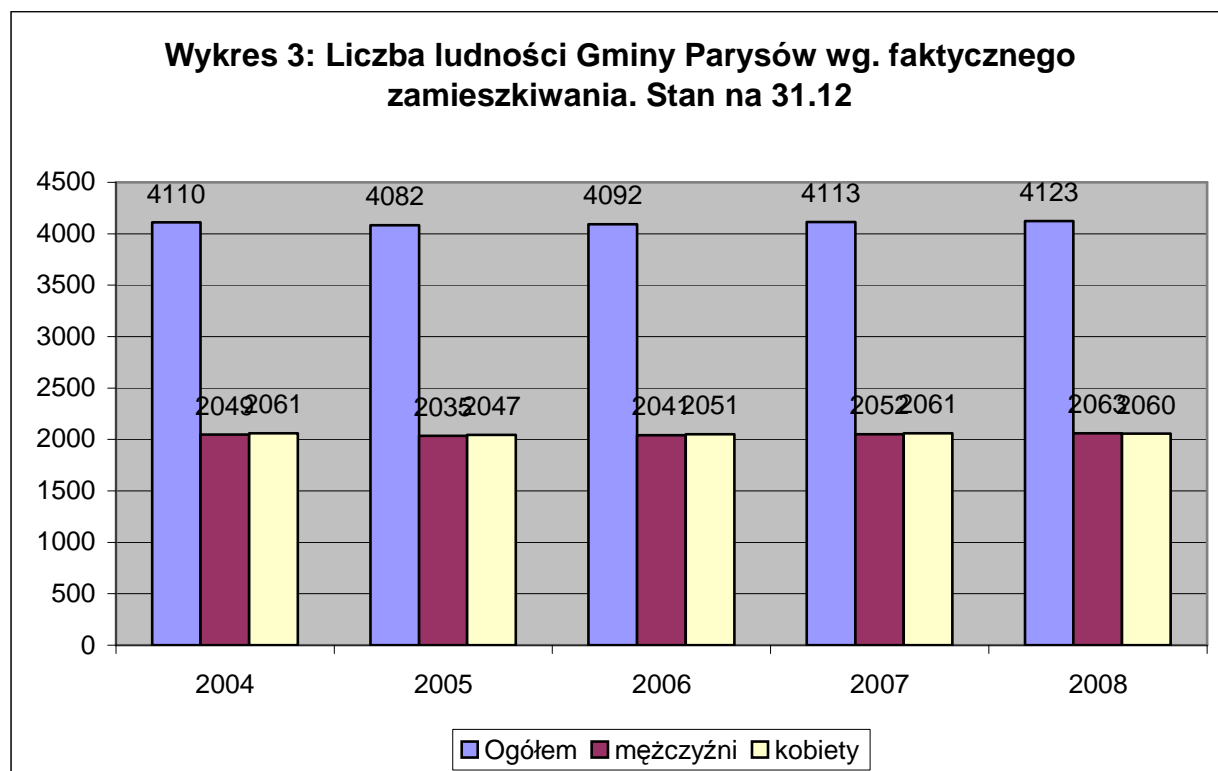
Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku Gmina Parysów liczyła 4.123 mieszkańców (wg danych z GUS). W stosunku do 2007 roku liczba mieszkańców wzrosła o 10 osób (tj. o 0,24%), natomiast w stosunku do 2004 roku liczba mieszkańców wzrosła o 13 osób (tj. o 0,32%). Pod względem gęstości zaludnienia wynoszącej 66 M/km².

Na koniec analizowanego przedziału czasowego (2008r.), kobiety stanowiły 50%, a mężczyźni 50% ogólnej liczby ludności, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet.

Tabela 2. Liczba ludności Gminy Parysów wg faktycznego miejsca zamieszkania – stan w dniu 31.12

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem	4110	4082	4092	4113	4123
Mężczyźni	2049	2035	2041	2052	2063
Kobiety	2061	2047	2051	2061	2060

Źródło: dane z Głównego Urzędu Statystycznego

Źródło: dane z Głównego Urzędu Statystycznego

Od 2004 do 2006 roku można zaobserwować powolny spadek liczby ludności, natomiast od 2007 roku obserwujemy wzrost liczby ludności zamieszkującej teren gminy Parysów.

Dla charakterystyki demograficznej istotne są struktury ludności gminy wg wieku i płci.

Tabela 3 **Ludność gminy Parysów wg wieku i płci.**

Wiek	Ogółem	Mężczyzn	%do ogółu	Kobiet	% do ogółu
od 0-6	379	201	4,80	178	4,25
Od 7-18	764	392	3,92	372	8,89
19-65M 19-60K	2387	1301	31,09	1086	25,96
>65M >60K	654	207	4,95	447	10,68
Ogółem	4184	2101	50,22	2083	49,78

Źródło: Dane U.G na 2008.12.31

W 2008 r. największy odsetek ludności gminy (57,87%) stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym (kobiety i mężczyźni). W tym wieku pozostaje ogółem 2386 osób, w tym 1089 kobiet. W wieku przedprodukcyjnym pozostaje 1064 osoby tj. 552 mężczyzn i 512kobiet. W wieku poprodukcyjnym pozostaje ogółem 673 osoby w tym 214 mężczyzn i 459 kobiet .

Tabela 4 **Ludność według płci i i ekonomicznych grup wieku w gminie Parysów w latach 2004 – 2008**

Stan na 31.12	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem	4110	4082	4092	4113	4123
Mężczyźni ogółem	2049	2035	2041	2052	2063
w tym w wieku:					
przedprodukcyjnym	579	565	561	554	552
produkcyjnym	1239	1252	1259	1282	1297
poprodukcyjnym	231	218	221	216	214
Kobiety ogółem	2061	2047	2051	2061	2060
w tym w wieku:					
przedprodukcyjnym	551	537	541	534	512
produkcyjnym	1038	1045	1049	1069	1089
poprodukcyjnym	472	465	461	458	459

Źródło: dane z Głównego Urzędu Statystycznego

Tak przedstawia się liczba ludności Gminy Parysów w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w odniesieniu do liczby ludności powiatu i województwa na dzień 31.12.2008 r.

Tabela 5 Liczba ludności gminy Parysów ,powiaty i województwa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Wyszczególnienie	Ludność w wieku								
	Przedprodukcyjnym			Produkcyjnym			Poprodukcyjnym		
	ogółem	M	K	ogółem	M	K	ogółem	M	K
Gmina Parysów	1064	552	512	2386	1297	1089	673	583	459
Pow. garwoliński	25099	12859	12240	65162	34646	30516	16484	5377	11107
Woj. mazowieckie	980545	502785	477760	3319515	1703252	1616263	904435	284294	620141

Źródło: dane z Głównego Urzędu Statystycznego za 2008 r.

Struktura ludności na terenie gminy Parysów wypada korzystnie.

Duża liczba osób w wieku produkcyjnym oraz stosunkowo wysoka liczba osób w wieku przedprodukcyjnym stanowiąc mogą duży potencjał rozwojowy terenu gminy. Korzystna struktura demograficzna gminy to niewątpliwie jej duży atut.

Ludność w wieku poprodukcyjnym (31.12.2008 r.) stanowi 16,32% ogółu mieszkańców gminy. W tej grupie zdecydowanie więcej jest kobiet, które na terenie gminy Parysów stanowią aż 21,64 % wszystkich kobiet a mężczyzn jest 214 co stanowi 10,37 % wszystkich mężczyzn. Zwykle osoby w wieku poprodukcyjnym mieszkają wspólnie z dziećmi i są pod ich opieką.

Choć w gminie Parysów obserwowany jest spadek ludności w wieku poprodukcyjnym to jednak wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób w tym wieku w Polsce będzie przyrastać już w latach 2008 - 2013. W kraju, liczba osób w wieku poprodukcyjnym w porównaniu z początkiem lat 90-tych, wzrosła prawie o milion. Przyrost ten będzie powodował silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku przez geriatrów, gerontologów oraz rozwój usług opiekuńczych). Dlatego też jednym z obszarów zainteresowania gminy powinno być wspieranie aktywnej starości.

W gminie zmniejsza się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym. Generalnie postrzegane jest to jako zjawisko negatywne, ale posiada również pozytywne aspekty, które dają możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury i bazy dydaktycznej prowadząc do rozwoju bogatej oferty edukacyjnej zarówno dla dzieci, które wymagają dodatkowej pomocy w nauce i chcą rozwijać swoje umiejętności jak również dla dorosłych, którzy stoją obecnie przed koniecznością udoskonalania swoich umiejętności poprzez kształcenie ustawiczne i szkolenia. Sytuacja taka może stać się szansą dla systemu edukacji, gdyż łatwiej będzie podołać obowiązkowi kształcenia i opieki nad dziećmi przy mniejszej populacji.

9. Wykształcenie

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci na terenie gminy kształtuje się następująco (wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002):

- ❖ wyższe – 54 osób (1,6% ogółem wykształconych):
 - 21 mężczyzn
 - 33 kobiety
- ❖ policealne – 41 osób (1,2% ogółem wykształconych):
 - 7 mężczyzn
 - 34 kobiety
- ❖ średnie ogólnokształcące i zawodowe – 470 osoby (14,3% ogółem wykształconych):
 - 174 mężczyzn
 - 296 kobiet
- ❖ zasadnicze zawodowe – 813 osoby (24,7 % ogółem wykształconych):
 - 450 mężczyzn
 - 363 kobiety
- ❖ podstawowe ukończone – 1568 osób (47,6% ogółem wykształconych):
 - 841 mężczyzn
 - 727 kobiet
- ❖ podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego – 346 osób (10,5% ogółem wykształconych):
 - 134 mężczyzn

- 212 kobiet

Tylko 14,3% ogółem wykształconych mieszkańców gminy Parysów (w wieku 13 lat i więcej) posiada wykształcenie przynajmniej średnie, a tylko 1,6% ma wykształcenie wyższe. Największy procent ogółem wykształconych stanowią mieszkańcy z wykształceniem podstawowym (około 47,6%). Wyższy poziom wykształcenia reprezentują kobiety – około 18% wykształconych kobiet to kobiety z wykształceniem przynajmniej średnim (dla mężczyzn wskaźnik ten wynosi 11%). W dzisiejszych czasach wysokie umiejętności i kwalifikacje zawodowe, umiejętność przekwalifikowania się oraz elastyczność na rynku pracy są pomocne w znalezieniu zatrudnienia, wskazane jest więc podwyższanie poziomu wykształcenia społeczności gminy.

10. OŚWIATA I KULTURA

Na terenie gminy są szkoły:

- Szkoła podstawowa w Parysowie ,
- Szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Woli Starogrodzkiej,
- Gimnazjum w Parysowie,
- Przedszkole .

Obwód szkolny obejmuje wszystkie wsie w granicach administracyjnych gminy. Do szkół podstawowych w Parysowie i w Woli Starogrodzkiej uczęszczało łącznie 289 uczniów (stan na koniec 2008 roku).

Tabela 6. Szkoły podstawowe – stan na 31.12.2008r.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba szkół	2	2	2	2	2
Liczba oddziałów	19	19	18	18	19
Liczba uczniów	359	336	312	313	289
Liczba uczniów / Oddział	18,9	17,7	17,3	17,4	15,2

Źródło: dane z Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba dzieci uczęszczających do gimnazjum na koniec 2008 r. wynosiła 183. Na terenie Gminy Parysów, wg stanu na koniec 2008 roku, wychowanie przedszkolne prowadzone jest w przedszkolu w Parysowie (4 oddziały) w tym 1 oddział

przedszkolny tzw. „zerówka” oraz 1 oddział przedszkolny tzw. „zerówka” przy szkole podstawowej w Woli Starogrodzkiej (liczba dzieci 12). Liczba dzieci, które uczęszczały do przedszkola w Parysowie w roku 2008 wynosiła 89.

W godzinach popołudniowych prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży w świetlicach w Parysowie i w Woli Starogrodzkiej

Na terenie Gminy Parysów baza kulturalna jest stosunkowo skromna. Gmina nie posiada ośrodka pełniącego funkcję centrum kultury. Funkcje lokalnych ośrodków kultury pełnią biblioteka, świetlice wiejskie, remizy OSP.

Na terenie Gminy Parysów działają dwie biblioteki publiczne:

- Gminna Biblioteka w Parysowie,
- filia Gminnej Biblioteki w Woli Starogrodzkiej.

Funkcję upowszechniania kultury na terenie gminy prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna. Stan księgozbioru na dzień 31.12.2008 r. wynosi 13869 książek i jest on na bieżąco aktualizowany poprzez zakup nowości wydawniczych oraz selekcję starych, zacytanych lub nieaktualnych wydawnictw. Liczba prenumerowanych czasopism to średnio 5 tytułów, które były prenumerowane do 2007 r. Obecnie nie prenumeruje się czasopism ze względu na niski budżet.

Tabela 7. Działalność podstawowa biblioteki w latach 2005- 2007

Lata	Liczba czytelników	Wypożyczenia		Udostępnienia na miejscu
		Książki (szt.)	Czasopisma (szt.)	
2005	635	9349	678	731
2006	659	8497	726	802
2007	508	6904	918	1015

Źródło: dane Gminnej Biblioteki Publicznej w Parysowie

Poza gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów biblioteka prowadzi także inną działalność na rzecz środowiska lokalnego :

- Punkt Informacji Obywatelskiej, którego zadaniem jest informowanie o prawach społeczności, skutecznej obronie, gdzie i do kogo udać się po fachową poradę i pomoc
- organizowane są :
 - lekcje biblioteczne dla dzieci i młodzieży szkolnej,

- wystawy okolicznościowe z okazji rocznic i świąt,
- wystawki nowości wydawniczych,
- konkursy literackie i rysunkowe,
- zajęcia plastyczne,
- koncerty.

Na terenie gminy działa :

- 1 piłkarski klub sportowy: „Orzeł”. Klub bierze udział w rozgrywkach prowadzonych przez Mazowiecki Związek Piłki Nożnej,
- 2 Kluby Ludowych Zespołów Sportowych (w Starowoli i w Choinach)

11. Zdrowie

W gminie Parysów funkcjonuje:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej świadczący usługi dla ludności w zakresie opieki zdrowotnej. Z NFZ umowę ma podpisanych trzech lekarzy: lekarz internista, lekarz rodzinny oraz pediatra. W NZOZ zatrudnione są cztery pielęgniarki: zabiegowa, położna, szkolna i środowiskowa, która odwiedza chorych w ich miejscu zamieszkania,
- apteka ,
- gabinet stomatologiczny.

Lecznictwo szpitalne, inspekcja sanitarna znajdują się w Garwolinie.

Na terenie gminy Parysów działają stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Parysowie
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Choinach
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Łukówcu
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Kozłowie
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Starowoli
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Stodzewiu
- Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Starogrodzkiej
- Klub Sportowy "Orzeł" Parysów
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju społeczności gminy Parysów. Powstało w 2009 r., którego celem jest działalność publiczna na rzecz poprawy warunków życia oraz rozwoju społeczności gminy Parysów, w szczególności dzieci i młodzieży.

Rozdział III

PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY PARYSÓW

Do najważniejszych problemów środowiska społecznego gminy Parysów zalicza się:

1. Niskie tempo przyrostu ludności.

Spowodowane jest to przede wszystkim faktem, iż kobiety decydują się obecnie na macierzyństwo najczęściej dopiero pomiędzy 25 a 29 rokiem życia (na początku lat 90 - między 20 a 24). Im bardziej wykształcone, tym częściej odkładają macierzyństwo bliżej trzydziestego roku życia. Wzrasta też liczba kobiet, które w ogóle nie wychodzą za mąż. Najpopularniejszym modelem rodziny jest 2+2, choć coraz częściej pary decydują się na jedno dziecko. Inne małżeństwa nie decydują się na dziecko z powodu trudności finansowych. Bezrobocie, ubóstwo powodują, że młodzi ludzie nie decydują się na zawieranie małżeństw i dzieci.

2. Stosunkowo niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców.

Największa liczba osób (37,83% ludności gminy) posiada wykształcenie podstawowe ukończone. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 19,61% mieszkańców gminy Parysów, a wykształcenie wyższe tylko 1,30%. Ogólnie poziom wykształcenia w gminie jest niski. W gminie Parysów wykształcenie wyższe, policealne i średnie posiada więcej kobiet niż mężczyzn. Jest to tendencja obserwowana w większości gmin w Polsce.(na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku.)

3. Brak przemysłu i ograniczony rynek pracy.

Gmina Parysów jest gminą typowo rolniczą. Gospodarstwa rolne w gminie są bardzo rozdrobnione. Na ogólną ilość 922 – 306 gospodarstw posiadało powierzchnię mniejszą niż 2 ha użytków rolnych, a kolejne 298 mieściło się w przedziale 2-5 ha. Zaledwie 97 gospodarstw posiadało powierzchnię powyżej 10 ha użytków rolnych. Na jedno gospodarstwo przypada 4,6 ha użytków rolnych, a we władaniu gospodarstw powyżej 10 ha użytków rolnych koncentrowało się 32,5% powierzchni indywidualnych gospodarstw rolnych.(na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku.)

Firmy prowadzące własną działalność gospodarczą są niewielkie i zatrudniają małą liczbę osób. W gminie należy utrzymać obecne a także przeprowadzać nowe

działania zmierzające do zachęcenia ludzi do prowadzenia działalności gospodarczej.

4. Problem bezrobocia.

Bezrobocie w gminie Parysów ma tendencję spadkową. Problem stanowią jednak osoby długotrwale bezrobotne, które nie wróciły na rynek pracy i już pewnie nie wrócą.

Do najczęstszych spotykanych barier społecznych wejścia na rynek pracy tak w gminie Parysów jak i w całym kraju jest:

- brak wyuczonego zawodu,
- niskie kwalifikacje,
- dezaktualizacja zawodu,
- niedopasowanie posiadanego wykształcenia i przygotowania zawodowego do potrzeb lokalnych pracodawców,
- brak gruntownego doświadczenia zawodowego wynikającego z częstej zmiany pracy i podejmowania prac jakichkolwiek dla ratowania własnej egzystencji.

Długotrwale bezrobocie pozostawiło również negatywne skutki społeczne w rodzinach osób nim dotkniętych. Bieda, bezradność, strach oraz stres pozostawiają swoje piętno na długi czas.

Celem niniejszej strategii jest minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, a także integracja społeczna i zawodowa grup wykluczonych lub dyskryminowanych, stworzenie podstaw do opracowywania lokalnych programów i możliwości aplikowania do dysponentów środków finansowych.

Celem strategii jest również zaangażowanie w działania różnych instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą socjalną w gminie oraz współpraca z takimi instytucjami jak oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Polski system prawny stwarza warunki do wdrażania lokalnych strategii w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jednak zagrożenie stanowi praktyka częstych zmian polityki społecznej i aktów prawnych w tej dziedzinie. Poważnym zagrożeniem dla realizacji strategii może być zahamowanie wzrostu gospodarczego i znaczący wzrost bezrobocia, co skutkuje zwiększeniem się liczby osób wymagających wsparcia, przy równoczesnym ograniczeniu dostępnych środków

finansowych. Przeszkodą we wdrażaniu strategii może się okazać także brak organizacji pozarządowych, działających w sferze pomocy społecznej, ubogie zaplecze socjalne gminy oraz niedostatek kadry służb społecznych posiadającej specjalistyczne kwalifikacje niezbędne do rozwiązywania pojawiających się nowych i skomplikowanych problemów społecznych. Również zagrożenie stanowić może nakładanie na gminy nowych zadań, na realizację których brak jest dostatecznych środków finansowych.

Uzupełnieniem do strategii jest już funkcjonujący w Gminie Parysów - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Strategia wdrażana będzie przez wszystkie instytucje i organizacje wymienione w niniejszym opracowaniu. Koordynatorem wdrażania, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie. Do wdrażania strategii włączani będą bezpośredni odbiorcy programu. Działania realizowane w ramach strategii będą jawne, a informacje o strategii znajdować się będą na stronach internetowych Urzędu Gminy w Parysowie. Strategia służy wyznaczaniu kierunków, m.in. wykorzystania środków strukturalnych Unii Europejskiej i będzie podstawą do tworzenia projektów z obszaru polityki społecznej.

Misją strategii jest zintegrowany i spójny system realizacji polityki społecznej na terenie Gminy Parysów - **podejmowanie wspólnych działań administracji samorządowej, partnerów społecznych i gospodarczych na rzecz rozwoju lokalnej demokracji, integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, równości szans edukacji i rozwoju.**

Wykorzystane materiały, dokumentacje

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Parysów została opracowana na podstawie dostępnych, dokumentów, opracowań i informacji o charakterze analitycznym, diagnostycznym i strategicznym oraz na podstawie zebranych danych statystycznych na potrzeby niniejszej strategii. Szczegółowy wykaz wykorzystanych źródeł przedstawia poniższe zestawienie:

- Sprawozdania merytoryczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lata 2004 -2008.

- Sprawozdania finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lata 2004 - 2008.
- Bazy danych systemu „TT-Pomoc w Ośrodku Pomocy Społecznej w Parysowie lata 2004 -2008 r.
- Gminny System Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w latach 2009-2015.
- Strona internetowa Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mps.gov.pl
- Strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego <http://www.bip.mazwovia.pl/>
- Strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie www.pup.garwolin.pl
- Strona internetowa Starostwa Powiatu w Garwolinie www.garwolin-starostwo.pl
- Strona internetowa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie www.pcpргarwolin.pl
- Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.gov.pl (Zasoby Banku Danych Regionalnych),
- Strona internetowa Urzędu Gminy Parysów www.parysow.pl
- Strona internetowa: Urzędu Gminy Parysów BIP www.parysow.asi.pl

Rozdział IV.

PROBLEMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parysowie realizuje zadania z zakresu pomocy osobom i rodzinom w celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek wypełnia zadania pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r wraz z późn. zm., ustawie o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r z późn. zm., ustawie o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005r., ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 roku z późn. zm. oraz ustawie o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 2005r.

W szczególności zadania realizowane są poprzez tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym po przez rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej, diagnozę, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, pracę socjalną rozumianą jako działalność zawodową mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Realizowane są działania profilaktyczne wspólnie z GKRPA oraz policją na rzecz dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie narażonych na uzależnienia. W strukturach GOPS jest:

- Kierownik Ośrodka
- Główna Księgowa
- Pracownicy socjalni
- Obsługa świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

GOPS w Parysowie współpracuje z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi. Są to: szkoły, Posterunek Policji w Parysowie, Sąd Rejonowy w Garwolinie, Powiatowy Urząd Pracy w Garwolinie oraz innymi organizacjami i instytucjami.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy GOPS są: ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba, alkoholizm i bezrobocie. Z pomocy korzystają również osoby z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, powodem przyznania pomocy bywają także przemoc w rodzinie, zdarzenia losowe.

Dodatkowym wsparciem, udzielanym mieszkańcom gminy, są świadczenia rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne oraz zaliczki alimentacyjne a od miesiąca października 2008 roku - świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 8: Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie w latach 2004 – 2008 kształtowała się następująco według powodów przyznania pomocy:

Powody Trudnej Sytuacji Życiowej	Liczba rodzin w 2004	Liczba osób w rodzinie w 2004	Liczba rodzin w 2005	Liczba osób w rodzinie w 2005	Liczba rodzin w 2006	Liczba osób w rodzinie w 2006	Liczba rodzin w 2007	Liczba osób w rodzinie w 2007	Liczba rodzin w 2008	Liczba osób w rodzinie w 2008
UBÓSTWO	49	157	63	311	92	418	111	471	84	334
BEZROBOCIE	59	260	85	347	79	382	48	169	53	181
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	32	142	41	129	48	138	23	63	27	71
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	30	99	33	133	23	78	45	119	43	110
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	76	389	86	469	92	464	87	470	78	431
ALKOHOLIZM	12	69	20	79	42	212	14	56	14	59
PRZEMOC W RODZINIE	0	0	1	4	10	47	10	49	1	6

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

W 2008 roku spośród rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej najwięcej było tych, w których występowało:

- ubóstwo,
- bezrobocie,

- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność ,
- alkoholizm.

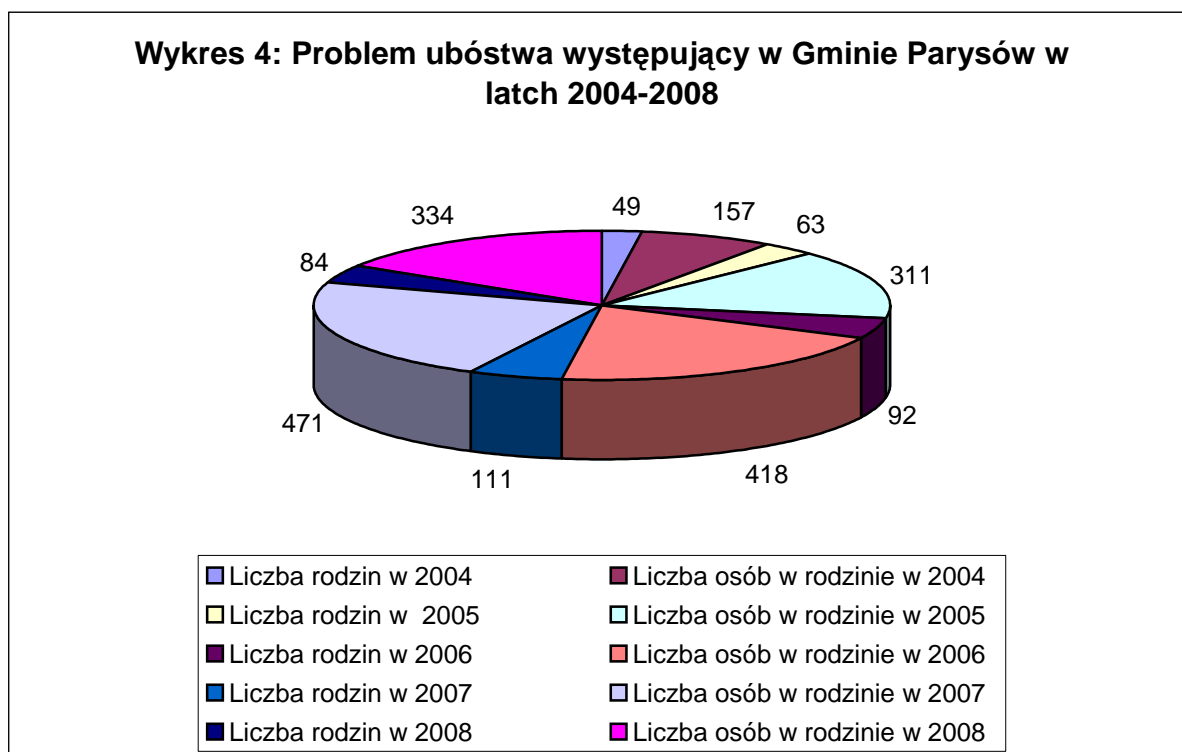
Z pomocy Ośrodka skorzystało z różnych powodów 163 rodziny, w tym 659 osób w tych rodzinach. W niektórych rodzinach występowało kilka powodów do udzielenia pomocy.

1. UBÓSTWO

1.1 Definicja i diagnoza zjawiska

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowych potrzeb” należy przyjąć katalogowe ujęcie potrzeb ustawą o pomocy społecznej na których uzupełnienie czy pokrycie można przyznać świadczenia pieniężne z pomocy społecznej tj.: żywność, opał, schronienie, leki i leczenie i odzież. W każdym przypadku przyznawania pomocy osobom czy rodzinom, których dochód nie przekracza ustalonego w ustawie kryterium dochodowego tj. kwoty 477 zł dla osób samodzielnie prowadzących gospodarstwo domowe oraz kwoty 351 zł na członka rodziny, należy uznać iż w związku z nie przekroczeniem gwarantowanego dochodu, osoba czy też rodzina dotknięta jest ubóstwem. Ubóstwo spowodowane jest bezrobociem, niskimi wynagrodzeniami i świadczeniami emerytalno-rentowymi, z których niejednokrotnie utrzymują się całe rodziny. Trudności ze zdobyciem pracy oraz utrzymująca się od wielu lat niekorzystna sytuacja finansowa gospodarstw powiązanych z rolnictwem to główne czynniki, które wpłynęły na pogorszenie się sytuacji materialnej części rodzin w naszej gminie. Pomimo spadku bezrobocia i znalezienia przez wielu ludzi pracy problem bezrobocia w gminie pozostawił negatywne skutki. Ponadto znaczna część osób z uwagi na długotrwałe bezrobocie nie wróciła na rynek pracy i pewnie już nie wróci. W ośrodku pomocy społecznej zaczynają pojawiać się już dorosłe dzieci tych osób, wyrastające w środowisku dotkniętym biedą, bezradnością, strachem, złością i niesamowitym stresem.

Niedostatek materialny sprawia, że rodziny ograniczają kształcenie dzieci. W ten sposób dokonuje się powielanie przez dzieci poziomu wykształcenia i statusu zawodowego oraz materialnego rodziców.

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

Z danych GOPS wynika, że z powodu ubóstwa najczęściej rodzin zwróciło się o pomoc w 2007 r. Zgłosiło się 111 rodzin, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 471 osób, co w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców stanowi ponad 11 %. Oznacza to, że taki procent ludności żyje poniżej minimum socjalnego. Niejednokrotnie świadczenia rodzinne i świadczenia z pomocy społecznej stanowią jedyne źródło dochodów.

2. BEZROBOCIE

2.1 Definicja i diagnoza zjawiska

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu rodzin stale się obniża w związku, z czym związany jest fakt rozszerzania się obszaru patologii społecznej.

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, i może przejawiać się problemami i kryzysem w rodzinie, a nawet doprowadzić do jej rozpadu. Pojawia się także groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji „dziedziczenia statusu osoby bezrobotnej”.

Duża grupy osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, beneficjentów pomocy społecznej łączy się ze wzrostem zadań i wydatków oraz koniecznością dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma praca socjalna oraz działania środowiskowe dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się alkoholizm i przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy może powodować procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa beczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwala

zachowania społecznie nieakceptowane, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko. Negatywne emocje związane sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych, na środowisko rodzinne. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga odpowiednich form oddziaływań pomocy społecznej oraz instytucji bezrobotnych organizacji zajmujących się reintegracją zawodową.

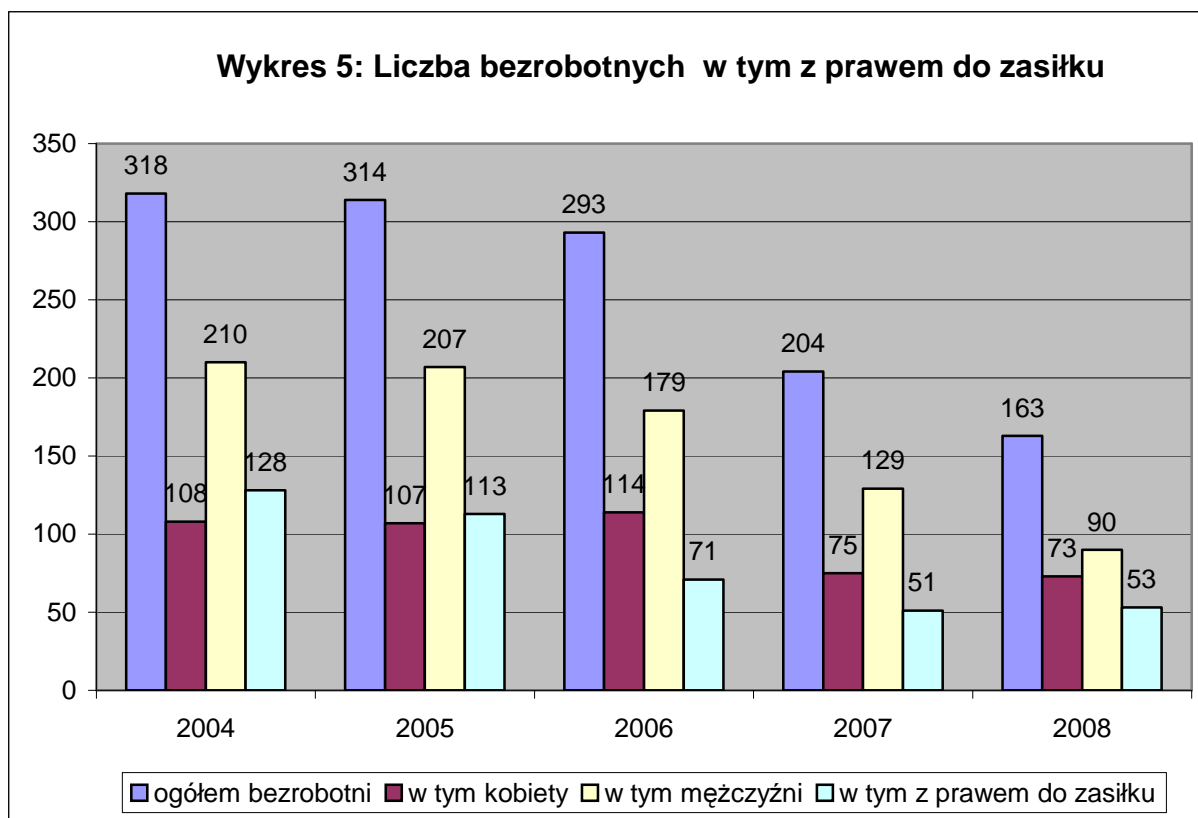
Liczba bezrobotnych z gminie Parysów, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Garwolinie wyniosła na koniec 2008 roku 163 osoby. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego na dzień 31.12.2008 roku wynosił 6,8%. Liczba bezrobotnych na koniec 2008 roku była o 41osób niższa niż w roku 2007 oraz o 155 osób niższa, niż na początku analizowanego okresu.

Tabela 9. Liczba bezrobotnych, ludności w wieku produkcyjnym i wskaźnika bezrobocia. Ujęcie dynamiczne w latach 2004- 2008 w Gminie Parysów.

Stan na 31.12	ogółem bezrobotni	w tym			Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w gminie*
		kobiety	mężczyźni	z prawem do zasiłku	
2004	318	108	210	128	14,1%
2005	314	107	207	113	13,7%
2006	293	114	179	71	12,7%
2007	204	75	129	51	8,7%
2008	163	73	90	53	6,8%

* - wskaźnik bezrobocia rejestrowanego tj. procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie

Źródło: dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie

Na koniec 2008 roku pracy nie miało 73 kobiety i 90 mężczyzn. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych 44,8% stanowiły kobiety, których sytuacja na rynku pracy jest specyficzna (zróznicowanie wiekowe, wykształcenie, stan cywilny) i tym samym trudniejsza niż mężczyzn. Z prawem do zasiłku, na koniec 2008 roku pozostawały 53 osoby bezrobotne. Na podstawie danych statystycznych stwierdzono, iż według stanu na 31.12.2008 roku liczba osób bezrobotnych w odniesieniu do całkowitej liczby mieszkańców Gminy (dane z Urzędu Gminy w Parysowie) wynosi 3,95%.

Na dzień 31.12.2008 r. w PUP było zarejestrowanych 163 osoby z terenu gminy Parysów, z czego 27 kobiet w wieku 35-59 lat, oraz 47 mężczyzn w tym samym przedziale wiekowym co kobiety (dane PUP z 10.06.2009 r.) Wśród osób długotrwale bezrobotnych jest łącznie 67 osób korzystających z pomocy społecznej w roku 2008, z czego 53 kobiety oraz 17 mężczyzn. W 2008 roku wśród osób długotrwale bezrobotnych było 15 osób uzależnionych w tym: 5 kobiet, 8 mężczyzn oraz 7 kobiet z występującym problemem współzależnienia.

2.2 Strategia pomocy wobec problemu ubóstwa i bezrobocia

Cel strategiczny

Wspieranie osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych oraz społecznych, czyli ubóstwa.

Cele szczegółowe :

- budowanie sieci współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób bezrobotnych
- tworzenie struktury wspierającej działania osób bezrobotnych (kontrakt socjalny poradnictwo zawodowe)
- przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia (praca pracownika socjalnego, prawnika ,pedagoga)

Zadania:

1. Działania z zakresu pracy socjalnej

- **mobilizowanie podopiecznych do aktywnego poszukiwania zatrudnienia i usamodzielnienia się**

W ramach tego działania, podstawowym narzędziem stanie się kontrakt socjalny, zawierany pomiędzy osobą bezrobotną a Ośrodkiem Pomocy Społecznej, którego głównym celem jest partnerstwo podopiecznego z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji tj. bezrobocia i ubóstwa. Kontrakt, przez wytyczne cele, staje się miernikiem aktywizacji bezrobotnego i ma wpływ na przyznane świadczenia z pomocy społecznej. Rolą pracownika socjalnego jest również przekazywanie wiedzy dotyczącej szeroko rozumianego poruszania się po rynku pracy tj. nauka pisania CV, listu motywacyjnego itp. oraz uświadamianie konieczności podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania się.

- **działania mające na celu przeciwdziałanie i eliminowanie skutków psychospołecznych bezrobocia i ubóstwa**

Udział Ośrodka Pomocy Społecznej w rządowych programach pomocowych i kierowanie adekwatnej pomocy finansowej do rodzin w formie: zapewnienia ciepłego posiłku, zapewnienie wypoczynku letniego w miarę otrzymanych miejsc. Istotne jest również udzielenie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.

2. Działania z zakresu budowania sieci współpracy z organizacjami pracującymi na rzecz osób bezrobotnych

Bezpośredni kontakt pracownika socjalnego z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie, pozyskiwanie i wymiana informacji o możliwości aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej.

3. RODZINY Z PROBLEMEM OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYM

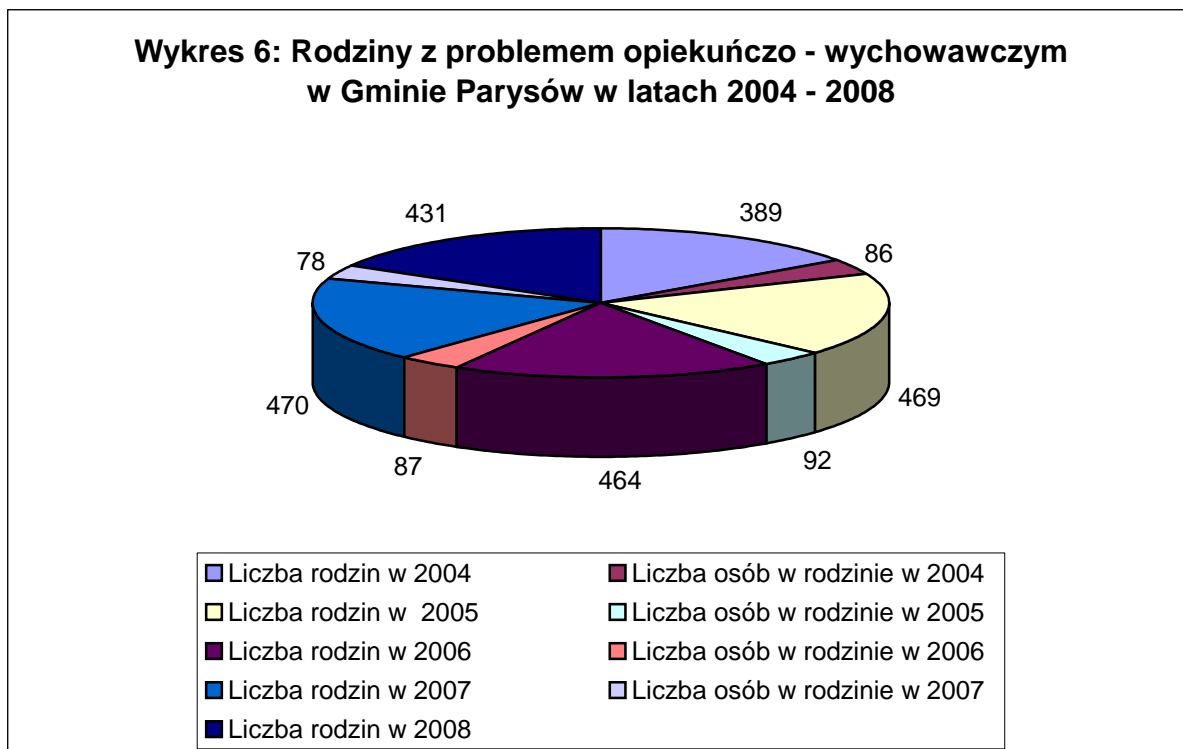
3.1 Definicja i diagnoza zjawiska

Rodzina – to podstawowa grupa społeczna złożona z osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim żyjąca zwykle w jednym gospodarstwie domowym. Rodzinę również stanowi samotny rodzic z wychowywanym własnym lub adoptowanym potomstwem stanowiący rodzinę niepełną jak i dwie osoby tworzące związek małżeński lub inny w tym także nieformalny konkubinaty. Sam fakt zamieszkania razem może klasyfikować pewną grupę ludzi jako rodzinę.

Rodzina, która funkcjonuje w sposób umożliwiający swoim członkom stały rozwój, jest otwarta na kontakty z otoczeniem, relacje między członkami opierają się na szczerości i wzajemności a role i normy wyraźnie są określone i akceptowane przez poszczególnych członków uważana jest za rodzinę prawidłową. Zaburzenia w realizacji funkcji rodziny lub zanik niektórych z funkcji można nazwać dysfunkcyjnością rodziny. W sytuacjach krańcowych dochodzi do pojawienia się patologii i rozpadu rodziny. Rodziny dysfunkcyjne nie są w stanie wypełniać przypisanych im ról społecznych w zakresie wychowawczym, co odbija się na przyszłości następnego pokolenia.

Na nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny mają wpływ:

- trudna sytuacja materialna i mieszkaniowa;
- konflikty wewnątrzrodzinne;
- rozwody;
- oziębłość emocjonalna;
- alkoholizm i przemoc w rodzinie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (rodziny wielodzietne i niepełne);

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w 2008 r. ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - 78 rodziny , w tym 431 osób.

Środowiska, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych mogą korzystać z pomocy tutejszego ośrodka – przyznawanej na zasadach ogólnych - takiej jak: wsparcie finansowe w postaci zasiłków celowych, okresowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb, refundacji kosztów wyżywienia dzieci w szkołach, refundacji kosztów wypoczynku dzieci, itd.

3.2 Strategia pomocy

Cel strategiczny.

Wiodącą myślą strategii pomocy rodzinie z problemem opiekuńczo – wychowawczymi jest konieczność systemowego podejścia do pracy z rodziną i kompleksowe oddziaływania na nią.

Rodzina jest dynamiczną, społeczną całością, jej elementy są ze sobą w interakcji i we wzajemnej zależności. Należy więc założyć, że nie wystarczy zajmować się tylko dziećmi w celu poprawienia ich funkcjonowania, lecz całą

rodziną, która potrzebuje wszechstronnej diagnozy i pomocy. Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny należy kierować się zasadami:

- pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, ochronny i aktywizujący jednostkę lub rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań,
- opieka i pomoc powinny być zorganizowane w środowisku bliskim dziecku; w rodzinie, w szkole, tak aby umożliwiły mu wzrastanie i rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, kulturowych i społecznych,
- w przypadku udzielenia pomocy zakłada się stopniowe zmniejszenie jej intensywności, zmianę charakteru pomocy z intencyjnej na stymulującą i wspierającą.

Występujące i dominujące w rodzinie dysfunkcje wyznaczają kierunki pomocy na rzecz rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Cele szczegółowe

1. Działania z zakresu pomocy społecznej:

- ***specjalizacja pracowników socjalnych,***
- ***rozwijanie pracy zespołowej,***
- ***warunkowanie pomocy przez zawieranie kontraktów,***

Specjalizacja pracowników socjalnych, która pozwala na bardziej kompleksową i profesjonalną pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi. Możliwe jest również skierowanie rodziny do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie na bezpłatne konsultacje z psychologiem, pedagogiem, prawnikiem.

Rozwój pracy zespołowej – pracownik socjalny wraz z konsultantem – w zależności od potrzeb może to być: pedagog, psycholog, prawnik, kurator – wspólnie opracowują plan pracy z konkretną rodziną w celu pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowej tej rodziny. Należy się spodziewać, że efektem takiej pracy będzie wszechstronna i bardziej niż dotychczas skuteczna pomoc rodzinie w odbudowaniu utraconych ról, umiejętności i wartości, takich jak: więź rodzinna, poczucie bezpieczeństwa, optymizm i wiara, że istnieje wiele realnych możliwości pokonania kryzysu

Warunkowanie pomocy przez zawieranie kontraktów. Uświadomienie podopiecznemu, że to on jest odpowiedzialny za rozwiązanie swojego problemu, a zadaniem wyspecjalizowanego pracownika socjalnego jest stymulowanie i wspieranie podejmowanych przez niego działań. Efektem tej pracy powinno być podpisanie kontraktu dotyczącego współpracy podopiecznego z pracownikiem socjalnym.

2. Działania z zakresu budowania sieci współpracy z instytucjami

i organizacjami pozarządowymi:

- *doskonalenie systemu informowania o możliwości uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące,*
- *budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.*

Doskonalenie systemu informowania o możliwości uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące.

Uruchomienie strony internetowej, na której zamieszczone byłyby informacje o bieżącej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, realizowanych programach i planach na przyszłość. Stworzenie takiej informacji umożliwi m. In. nawiązanie współpracy z innymi instytucjami pomocowymi, a być może wypracowanie wspólnych działań, zaznajomi organizacje pozarządowe z charakterem prowadzonej działalności.

Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Uściślenie współpracy z sędziami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, policją, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Garwolinie, PKPS w Siedlcach

3. Działania z zakresu informowania o możliwości uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące.

4. STAROŚĆ

4.1 Definicja i diagnoza zjawiska

Starość - inaczej proces starzenia się - to stopniowe, wraz z wiekiem, zmniejszanie się aktywności biologicznej organizmu. Za początek starości przyjmuje się umownie 60-65 rok życia, uznawany na podstawie nabywania praw emerytalnych i zakończenia wieku aktywności zawodowej.

Strategia w stosunku do ludzi starych skierowana jest na podtrzymanie ich sprawności ruchowej, intelektualnej, umożliwiającej zaspokojenie podstawowych potrzeb, a także ich aktywności społecznej oraz łagodzenie trudności związanych z wiekiem.

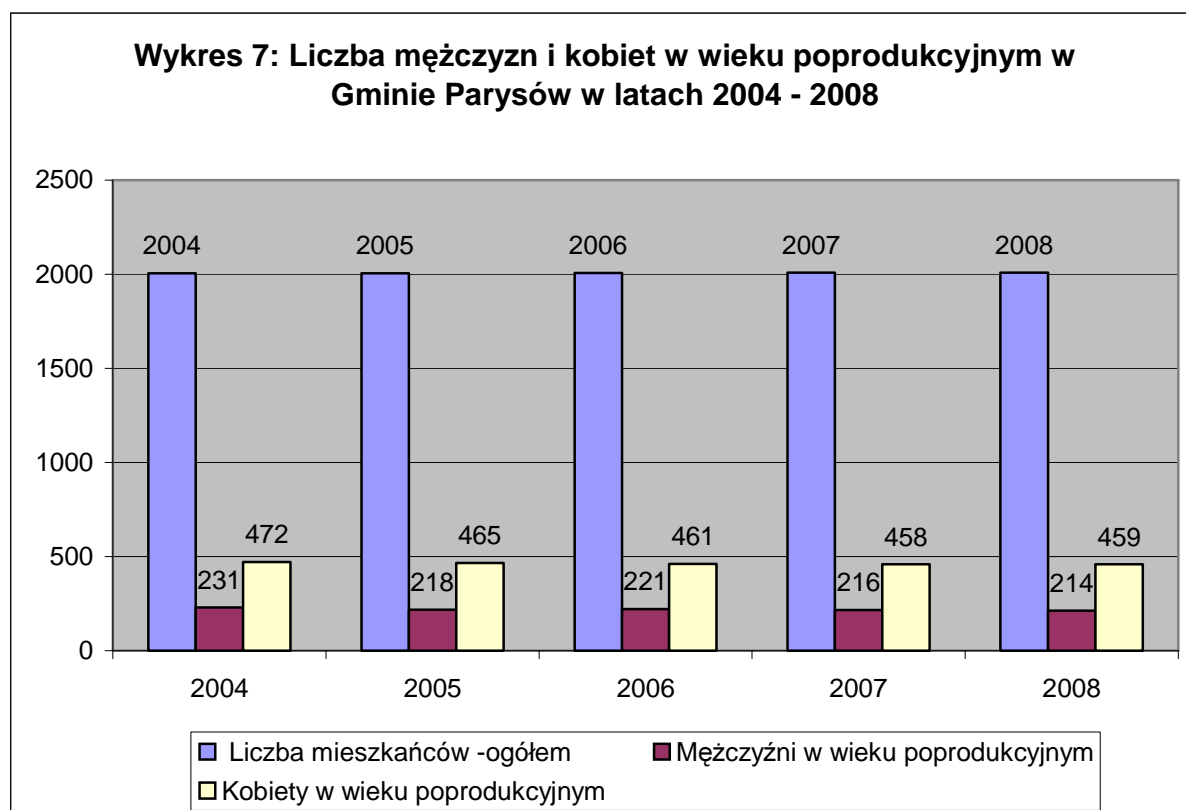
Na terenie Gminy Parysów w 2008 roku zamieszkiwało 673 osoby w wieku poprodukcyjnym. Stanowią one około 16,32 % ogółu mieszkańców.

Mówiąc „osoby starsze”, mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności fizycznej mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi, wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Sytuacja ludzi starszych, w okresie szybkich zmian gospodarczych, jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia, opieka zdrowotna, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej. Towarzyszy temu brak aktywności społecznej, osamotnienie, izolacja, nieporadność życiowa. Występuje stopniowe obniżenie procesów poznawczych, sztywność schematów myślowych, mniejsza zdolność przystosowawcza do nowych sytuacji, osłabienie pamięci. W sferze uczuć pojawia się osłabienie zainteresowania innymi osobami, niestabilność emocjonalna, zmienność nastrojów, płacliwość, skłonność do depresji, egoizm, wzrost podejrzliwości i poczucie zagrożenia, postawa roszczeniowa, domaganie się pomocy.

Uwzględniając specyfikę środowiska osób starszych, istnieje konieczność stworzenia systemu, który będzie uwzględniał ich najważniejsze potrzeby.

Tabela 10: Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Parysów w latach 2004 - 2008

Stan na 31.12	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba mieszkańców -ogółem	4110	4082	4092	4113	4123
Mężczyźni w wieku poprodukcyjnym	231	218	221	216	214
Kobiety w wieku poprodukcyjnym	472	465	461	458	459

4.2 Strategia pomocy

Cel strategiczny

Integracja osób starszych

Cele szczegółowe to:

- *zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym, poprawa oferty świadczonych usług poprzez jej wzbogacenie i podniesienie poziomu usług,*
- *pozostawienie ludzi starszych jak najdłużej w środowisku zamieszkania.*

Zadania :

- 1. Profesjonalizacja w zakresie szeroko rozumianej pracy socjalnej (specjalizacja pracowników socjalnych) na rzecz osób starszych poprzez:**
 - diagnozowanie potrzeb ludzi starszych,
 - wzbogacenie warsztatu pracy pracowników socjalnych praca socjalna na rzecz przeciwdziałania marginalizacji osób w podeszłym wieku,
 - zwiększanie dostępu do świadczeń z pomocy społecznej tj. usług opiekuńczych, kierowanie do Domu Pomocy Społecznej,
 - zwiększanie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psycholog) oraz prawnego
- 2. Kształcenie pracowników pracujących z ludźmi starszymi:**
 - poradnictwo dotyczące prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - pomoc w kontaktach z otoczeniem,
 - pomoc w życiu codziennym.
- 3. Realizacja usług opiekuńczych w tym usług specjalistycznych**
- 4. Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.**
- 5. Doskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące.**

5. DŁUGOTRWAŁA CHOROBA I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

5.1 Definicja i diagnoza zjawiska

Osoby niepełnosprawne przez długi okres były spychane na margines społeczny. W polskim systemie prawa problematyka niepełnosprawności jest poruszana w różnych źródłach prawa, w tym w ustawie o pomocy społecznej. Obowiązek udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym regulowała już pierwsza ustawa o opiece społecznej z 1923 roku. Obecnie sytuację prawną osoby niepełnosprawnej reguluje ustawa z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zmian) .

Niepełnosprawność – to stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudniający, ograniczający lub uniemożliwiający jednostce wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych. Ustawa o pomocy społecznej definiuje osobę

niepełnosprawną jako osobę niezdolną do pracy legitymującą się stosownym orzeczeniem o niepełnosprawności.

Do omawianej problematyki odnosi się również ustawa o pomocy społecznej, uznając niepełnosprawność jako jedną z okoliczności uzasadniających przyznanie świadczenia z pomocy społecznej. W szczególności do niepełnosprawnych i długotrwale chorych kierowane jest wsparcie w postaci zasiłku stałego, okresowego i celowego, a także usługi opiekuńcze oraz prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zmieniający się i upadający system służby zdrowia powoduje powstawanie barier dla osób wymagających pomocy medycznej. Są to między innymi bariery:

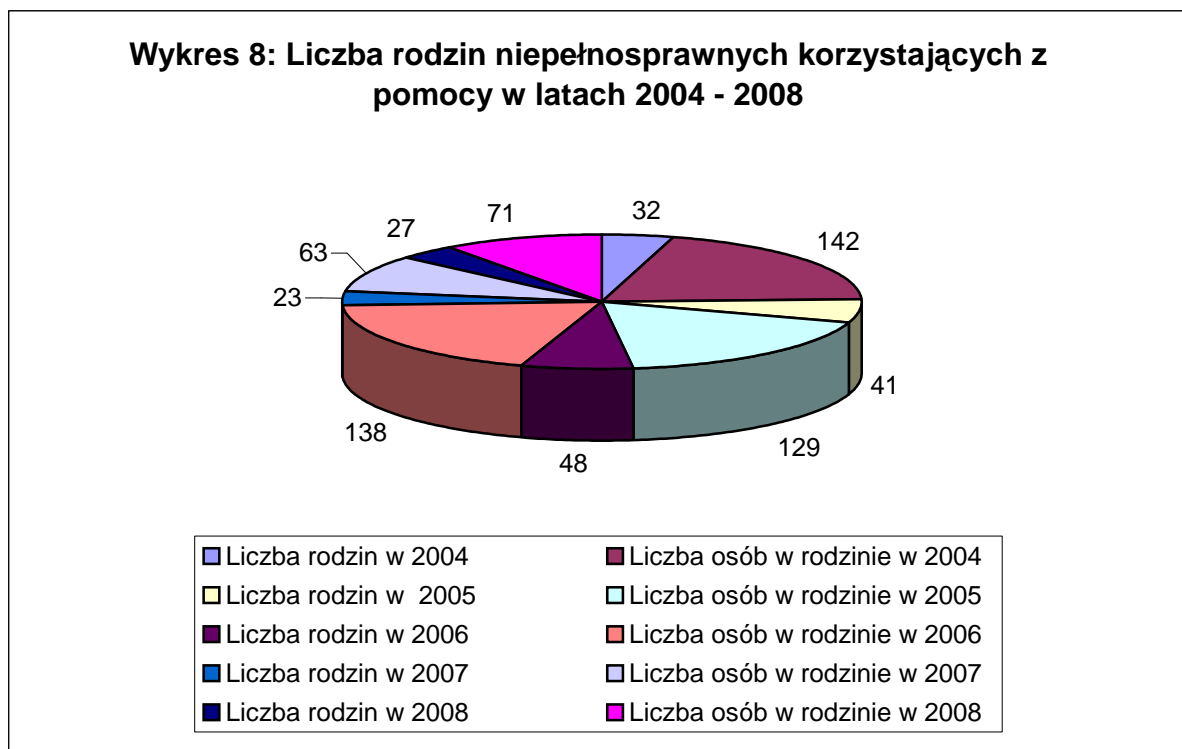
- ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów w zakładach kontraktowanych przez NFZ, zwłaszcza gdy sytuacja wymaga pilnej i natychmiastowej konsultacji medycznej;
- brak odpowiedniego sprzętu diagnostycznego w zakładach opieki zdrowotnej co zmusza osoby ciężko chore i niepełnosprawne do podróży w miejsca gdzie sprzęt ten jest dostępny;
- bariera finansowa uniemożliwiająca zakup niezbędnych medykamentów czy sprzętu medycznego lub rehabilitacyjnego.

Osoby niepełnosprawne napotykać liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierające postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury. Obok tych utrudnień osoba niepełnosprawna musi pokonać funkcjonujące nadal w społeczeństwie bariery świadomościowe, bierność, niezrozumienie, niechęć i niewiedzę.

Na podobne problemy napotykać osoby długotrwale chore, które w okresie choroby mają ograniczone możliwości wypełniania swych ról społecznych, a nawet rodzinnych.

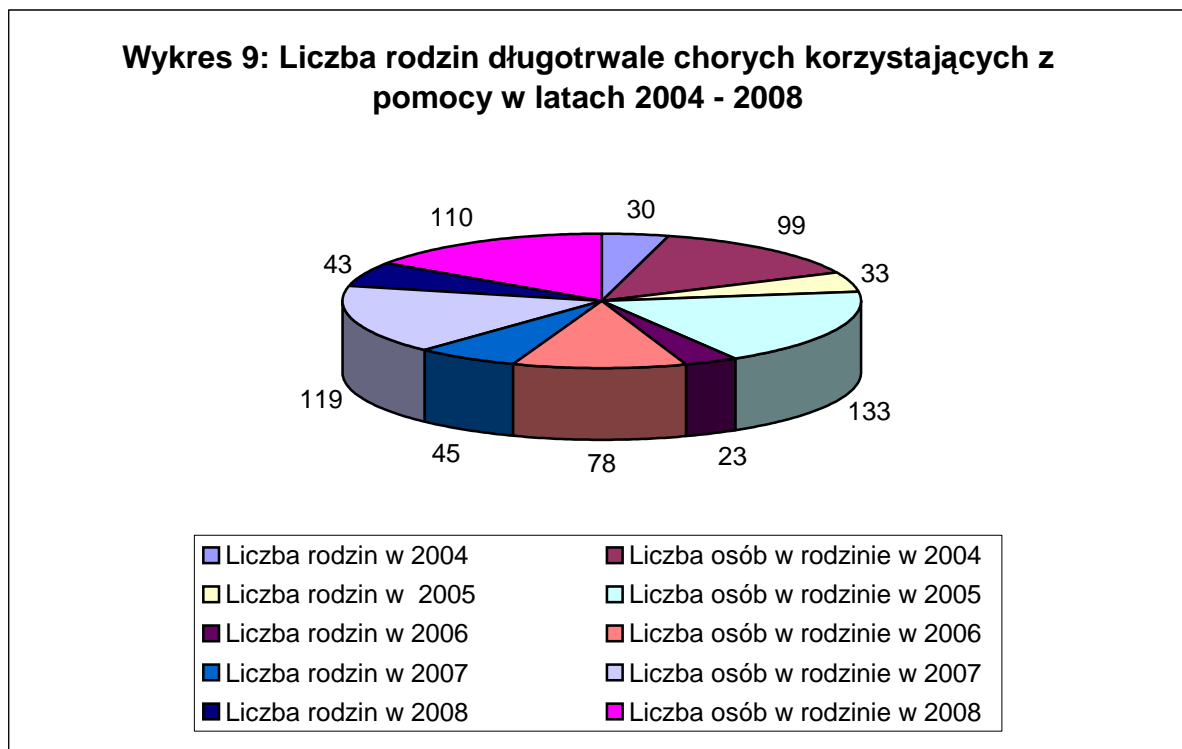
Długotrwała choroba – czyli choroba, która z medycznego punktu widzenia określana jest jako choroba przewlekła. Niepełnosprawność oraz długotrwała choroba znajdują się w katalogu przesłanek do udzielenia pomocy społecznej, zgodnie z art. 7 pkt. 5 i 6 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.

W 2008 roku z powodu niepełnosprawności skorzystało 27 rodzin, w tym 71 osób

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

Natomiast z powodu długotrwałej choroby skorzystało 43 rodzin w tym 110 osób.

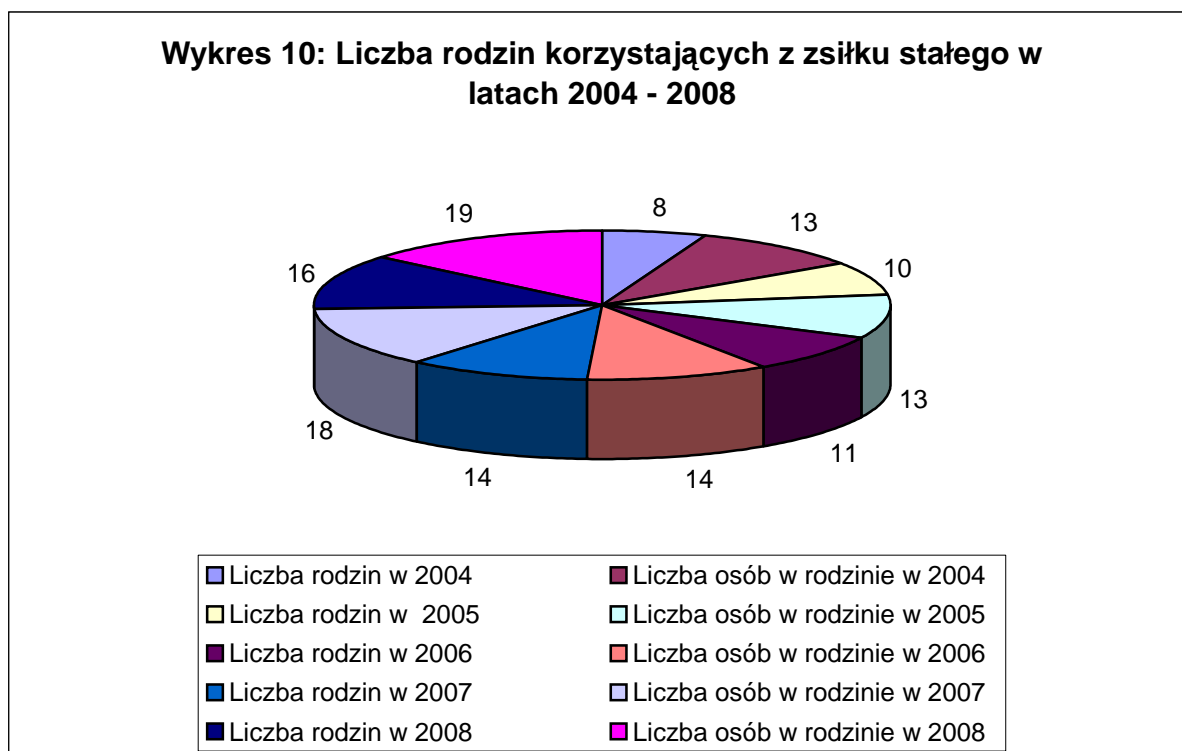

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

Łącznie beneficjentów ubiegający się o pomoc społeczną z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej choroby stanowią 42,94% ogólnej liczby objętej pomocą tut. ośrodka. Szczególna forma pomocy finansowej dla osób niepełnosprawnych jest zasiłek stały przyznawany w oparciu o art. 37 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, który przyznawany jest pełnoletniej osobie samotnej lub pełnoletniej osobie w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy niż kryterium dochodowe osoby samotnej lub niższy niż kryterium dochodowe rodziny. Z tego typu świadczeń w 2008 roku skorzystało łącznie 16 beneficjentów, o liczbie osób w rodzinach 19, co daje 9,82% z ogólnej liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 11. Liczba beneficjentów oraz liczba osób w rodzinach korzystających z zasiłku stałego w latach 2004 - 2008.

Liczba rodzin w 2004	Liczba osób w rodzinie w 2004	Liczba rodzin w 2005	Liczba osób w rodzinie w 2005	Liczba rodzin w 2006	Liczba osób w rodzinie w 2006	Liczba rodzin w 2007	Liczba osób w rodzinie w 2007	Liczba rodzin w 2008	Liczba osób w rodzinie w 2008
8	13	10	13	11	14	14	18	16	19

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

5. 2 Strategia pomocy

Cel strategiczny

dążenie do integracji społecznej, poprzez:

Cele strategiczne

- zwiększenie aktywności życiowej ludzi niepełnosprawnych tj. pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z inwalidztwa i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym;
- stworzenie systemu informacyjno - pomocowego dla osób niepełnosprawnych
- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym;

Zadania

1. Praca socjalna na rzecz środowisk niepełnosprawnych ze

szczególnym uwzględnieniem umożliwienia poradnictwa w tym i prawnego. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do katalogu świadczeń z pomocy społecznej takich jak: zasiłki stałe, usługi opiekuńcze oraz do świadczeń rodzinnych głównie świadczeń pielęgnacyjnych i zasiłków pielęgnacyjnych. Działalność pracownika socjalnego ukierunkowana będzie również na pomoc osobom niepełnosprawnym w załatwianiu spraw urzędowych, które najczęściej stanowią ogromny problem z uwagi na bariery budowlane a tym samym ograniczają dostęp i możliwość załatwienia swoich spraw.

2. Utworzenie przy Ośrodku Pomocy Społecznej — Informacji dla Osób

Niepełnosprawnych. Udostępnienie osobom niepełnosprawnym informacji na temat instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych wraz z udostępnieniem bazy teleadresowej; udostępnienie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, w szczególności o likwidacji barier funkcjonalnych, turnusach rehabilitacyjnych, uprawnieniach w podróży, edukacji, zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych. Do dyspozycji osób niepełnosprawnych, będzie pośrednictwo w uzyskaniu poradnictwa prawnego oraz pomoc w procedurach załatwiania formalności.

6. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC DOMOWA

6.1 Definicja i diagnoza zjawiska

Alkoholizm to choroba, która zaczyna i rozwija się podstępnie bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojącym jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

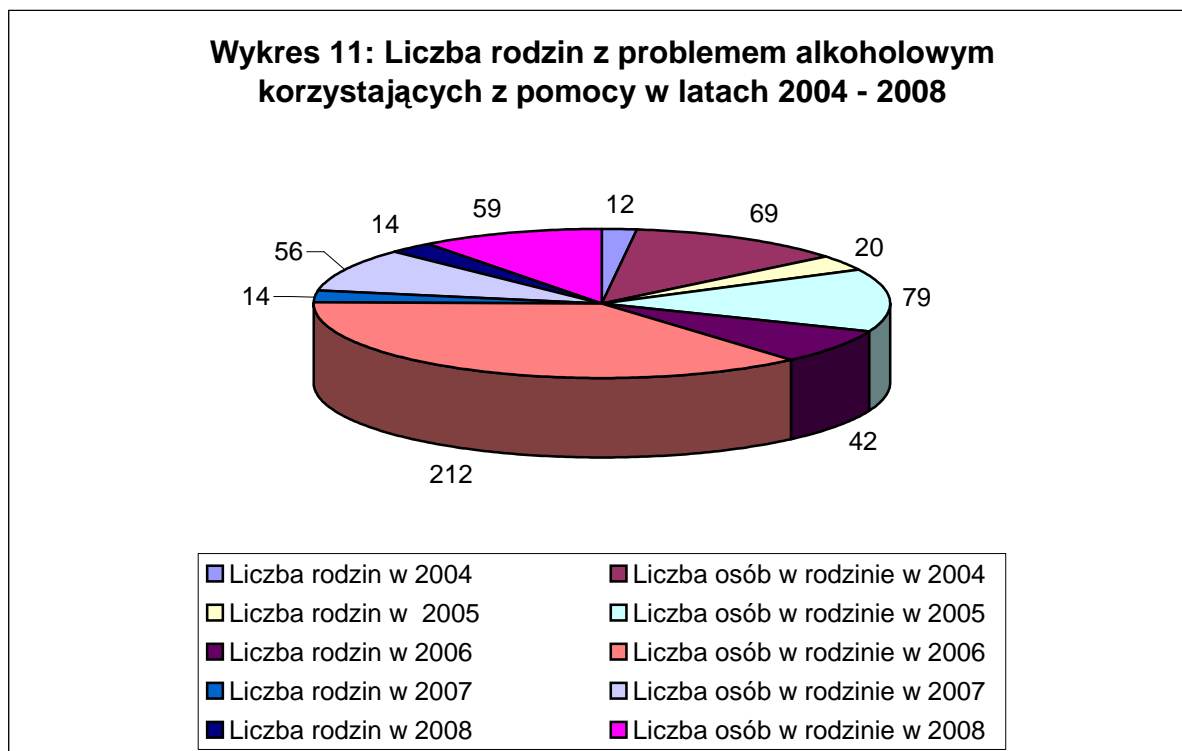
W rodzinach, które objęte są pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawienie łatwości jego spożywania. Szczególnego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców a wymaganiami stawianymi wobec dziecka co do spożywania alkoholu, brak kontroli rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne, a nierzadko przemoc. Praca z tą dysfunkcyjną grupą jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie z uwagi na brak środków przymusu.

Ponadto dane wskazane poniżej nie odzwierciedlają problemu alkoholowego w gminie z uwagi na fakt, iż pracownicy ośrodka pomocy nie mogą zawrzeć w kartotece podopiecznego problemu alkoholizmu o ile ten nie został zdiagnozowany przez lekarza specjalistę. Pomimo tego faktu należy szczególnie zaznaczyć, iż problem nagminnego nadużywania alkoholu w rodzinach występuje u 8,89 % rodzin objętych pomocą społeczną w 2008 r. Na przestrzeni lat 2004 - 2008 z powodu alkoholizmu korzystających z pomocy społecznej było:

Tabela 12: **Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy w latach 2004 – 2008**

Liczba rodzin w 2004	Liczba osób w rodzinie w 2004	Liczba rodzin w 2005	Liczba osób w rodzinie w 2005	Liczba rodzin w 2006	Liczba osób w rodzinie w 2006	Liczba rodzin w 2007	Liczba osób w rodzinie w 2007	Liczba rodzin w 2008	Liczba osób w rodzinie w 2008
12	69	20	79	42	212	14	56	14	59

Najwięcej rodzin dotkniętych alkoholizmem korzystających z pomocy społecznej było w 2006 r. – 42 rodzin o liczby osób 212, co stanowiło 27,81% rodzin objętych pomocą społeczną.

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (jedn. tekst z 2002r. Dz. U. Poz. 1231 z późn. zm.). Na terenie Gminy Parysów działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składająca się z 10 osób.

Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Zakres działalności komisji przedstawia się następująco:

- kreowanie lokalnej polityki wobec alkoholu poprzez aktywny udział w tworzeniu i opiniowaniu lokalnych aktów prawnych,
- popularyzowanie nowoczesnej wiedzy z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych,

- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania
- i spożywania napojów alkoholowych
- działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że znaczna część mieszkańców gminy nadużywa alkoholu. Niepokojącym zjawiskiem jest spożywanie alkoholu przez młodzież.

W 2008 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wysłała 11 zawiadomień o spotkaniu z psychoterapeutą, specjalistą terapii uzależnień. Zgłosiła się 1 osoba.

Do Punktu Pierwszego Kontaktu i na pisma członków komisji zgłaszają się osoby uzależnione od alkoholu i współuzależnione, otrzymują informacje o możliwości podjęcia terapii, oraz wsparcie ze strony komisji i stałą współpracę, oraz potrzebne materiały edukacyjne pozwalające bliżej zrozumieć problem nadużywania alkoholu i możliwości jego rozwiązania. Na stałe z Komisją współpracuje 15 rodzin. W 2008 roku na spotkanie z psychoterapeutą, specjalistą terapii uzależnień przyszło 5 osób

W wyniku nadużywania alkoholu wzrasta przestępczość oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. na terenie gminy Parysów Policja:

stwierdziła naruszenie zakazu spożywania/nabywania alkoholu na podstawie art. 43

Ustawy o wychowaniu w trzeźwości – 53

ujawniła nietrzeźwych nieletnich – 1

izolowała nietrzeźwych z miejsc publicznych ogółem – 24

w tym doprowadzono:

- do Policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia – 6
- do miejsc zamieszkania - 17

Stwierdza się bardzo często przypadki ukrywania problemu alkoholowego i związanej z tym przemocy w rodzinach. Okazuje się, że żony alkoholików zgłaszają się o pomoc dopiero po długotrwałym okresie nadużywania przez męża alkoholu i stosowania przemocy.

Narkomania jest określana jako stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Uzależnienie to jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Prowadzi

do zaburzeń osobowości, zaniku uczuć wyższych i zmian w narządach zwłaszcza w układzie nerwowym.

Substancje narkotyczne mają co najmniej trzy wspólne właściwości:

- wywołują uczucie błogostanu;
- powodują fizyczne i psychiczne uzależnienie się człowieka od środków narkotycznych, czego następstwem jest zjawisko głodu narkotycznego;
- Zażywanie ich prowadzi do postępującej w dość szybkim tempie fizycznej, psychicznej i społecznej degradacji narkomana.

Przyczyny występowania narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, są bardzo złożone. Są to:

- skłonność do nałogów szczególnie wśród dzieci i młodzieży nadwrażliwej jako cecha osobowości,
- wpływ grupy rówieśniczej;
- trudne sytuacje życiowe;
- ciekawość;
- bezradność życiowa.

Przeciwdziałanie narkomanii obejmuje między innymi:

- działalność wychowawczą i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i readaptację osób uzależnionych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzanie, przetwarzanie, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- ograniczanie szkód zdrowotnych spowodowanych używaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii są realizowane przez organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły, zakłady opieki zdrowotnej, jednostki wojskowe, policję, kluby sportowe, zakłady poprawcze, areszty śledcze i zakłady karne. Tym problemem zajmują się również organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia, kościoły i inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy).

Na terenie naszej gminy niezbędne wydaje się uświadomienie społeczeństwa w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii. W szkołach prowadzone są programy profilaktyczne. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspiera działania propagujące zdrowy styl życia poprzez organizowanie zajęć sportowo – rozrywkowych, organizuje i finansuje spektakle teatralno – widowiskowe i koncerty profilaktyczne.

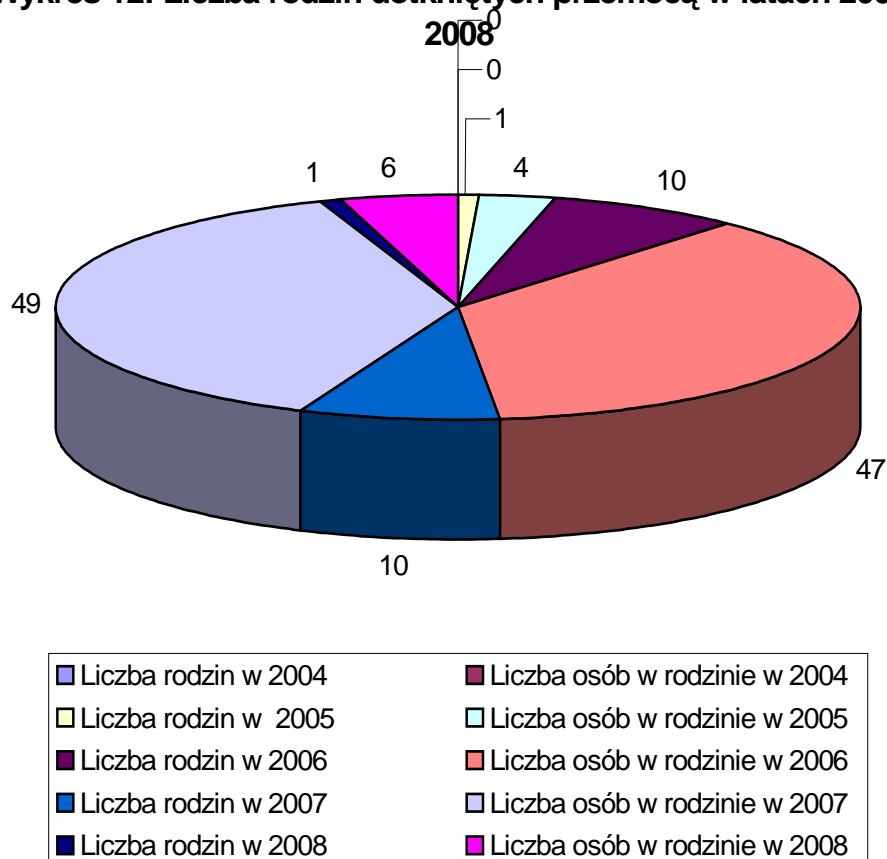
Przemoc w rodzinie -pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków w rodzinie, którzy nie są w stanie się bronić. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątplenia należy sklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że istniała ona w relacjach międzyludzkich od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu w rodzinie. Od pewnego czasu obserwujemy duże zmiany w kierunku interwencji wobec przemocy. Splot wielu tragicznych wydarzeń, w konsekwencji prowadzących do trwałych poważnych okaleczeń i nade często brutalnej śmierci, tak często ukazywany w mediach, przełamał barierę milczenia społeczeństwa jak i samych ofiar. W końcu ofiary przemocy wychodzą ze swym ogromnym problemem na zewnątrz szukając pomocy. W roku 2006-2007 pracownicy ośrodka reagowali w 10 przypadkach przemocy w rodzinie, współpracując w tym zakresie z policją i sądem. Niebieskich kart pomocy społecznej założono za zgodą ofiary w jednym przypadku, pozostałe ofiary karty takie posiadają dzięki interwencji i pomocy policji.

Tabela 13. **Liczba rodzin dotknięta przemocą**

Liczba rodzin w 2004	Liczba osób w rodzinie w 2004	Liczba rodzin w 2005	Liczba osób w rodzinie w 2005	Liczba rodzin w 2006	Liczba osób w rodzinie w 2006	Liczba rodzin w 2007	Liczba osób w rodzinie w 2007	Liczba rodzin w 2008	Liczba osób w rodzinie w 2008
0	0	1	4	10	47	10	49	1	6

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

Wykres 12: Liczba rodzin dotkniętych przemocą w latach 2004 - 2008

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie

6.2 Strategia pomocy

Cel strategiczny

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

Cele szczegółowe:

- profesjonalna pomoc terapeutyczno - profilaktyczna,
- racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
- promocja zdrowego stylu życia.

Zadania:

- Programy profilaktyczne w świetlicach i szkołach - programy długofalowe oraz teatryki profilaktyczne.

- Programy profilaktyczne środowiskowe.
- Przygotowywanie i tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizacją powyższych kierunków działań zajmuje się GOPS w Parysowie we współpracy z:

- Urzędem Gminy w Parysowie
- Posterunkiem Policji w Parysowie
- Kuratorami sądowymi
- Sądami
- Starostwem Powiatowym w Garwolinie
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Parysowie
- służbą zdrowia, poradnią zdrowia psychicznego
- szkołami
- kościołem.

Zidentyfikowane działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie wymagają odpowiednich źródeł finansowania do których należą:

- Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej
- Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową
- Środki finansowe pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego
- Środki pochodzące ze Starostwa Powiatowego

Rozdział VI

ANALIZA SWOT

1. Wprowadzenie

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Z oczywistych względów w niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej samorządu gminy Parysów.

Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy jest z natury szersza niż wyspecyfikowane czynniki rozwojowe, gdyż obejmuje ona również nie tylko pola działań polityki społecznej, lecz również uwzględnia efekty tych działań np. stan rozwoju systemu opieki społecznej, w tym poziom rozwoju instytucji realizujących politykę społeczną władz samorządowych. W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej sfery z polityką centralną państwa, ale uwzględniać należy czynniki stymulujące do rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy. Stąd np. jako szansę uwzględniono zainteresowanie władz (na poziomie deklaracyjnym i popartym konkretnymi rozwiązaniami prawnymi, praktycznymi). Wnioskowanie szans i zagrożeń w przedstawionej powyżej części dokumentu oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron. Innymi słowy szanse i zagrożenia stanowią pochodną wielu czynników. Są też obciążone pewnym subiektywnym podejściem do oceny, osób i grup środowiskowych, uczestników procesu konsultacji społecznych, co zawsze jest nieuniknione w przypadku konieczności wyboru kluczowych czynników dla rozwoju danej sfery, w warunkach istnienia wielu kryteriów oceny.

Mocne cechy polityki społecznej gminy są czynnikami pozytywnymi z punktu możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego wywołanego m.in. realizacją strategii społecznej gminy i działań dla aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców. Rozwój jest tu traktowany jako wszelkie pozytywne zmiany w systemie pomocy społecznej wywołane podjęciem działań zawartych w Strategii.

Analiza Swot jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi ona punkt wyjścia dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. W poniższej analizie odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

Siły -wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,

słabości - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,

szanse-zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,

zagrożenia-zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ stabilna liczba ludności i korzystna struktura wiekowa, ▪ środowisko naturalne w nienaruszonym stanie, wolne od przemysłu i zanieczyszczeń, ▪ znaczne walory kulturowe i historyczne dla rozwoju turystyki, ▪ rozwinięta infrastruktura techniczna w postaci wodociągów, sieci energetycznych, telefonii przewodowej umożliwiająca prowadzenie działalności, ▪ istnienie dużego zakładu przetwórstwa spożywczego, ▪ stowarzyszenia działające w gminie, ▪ dobry stan bazy lokalowej szkół, ▪ zaawansowana budowa nowego budynku przedszkola, ▪ dobra współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, ▪ kompetentne i sprawne działanie GOPS, ▪ opracowany Gminny System Opieki i Profilaktyki nad Dzieckiem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak miejsc pracy i migracja młodych ludzi ▪ odpływ młodych, najlepiej wykształconych kadr, ▪ rozdrobnienie rolnictwa oraz niedostateczne wykorzystanie dostępnych form współpracy w postaci grup producenckich, ▪ bariery architektoniczne ▪ brak bazy turystycznej, ▪ słaby stan techniczny dróg gminnych ▪ niedoinwestowanie w zakresie gospodarki ściekowej ▪ występowanie postaw roszczeniowych i bierność wśród osób korzystających z pomocy społecznej, ▪ słaba aktywność gospodarcza i społeczna mieszkańców, ▪ dziedziczenie ubóstwa ▪ i niezaradności życiowej, ▪ brak obiektów sportowych, ▪ brak Domu Kultury

<p>i Rodziną w latach 2009- 2015.,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ położenie gminy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 805, w sąsiedztwie dróg krajowych nr 17 i nr 76, wystarczająca gęstość sieci dróg publicznych, ▪ wysoki stopień zwodociągowania, 	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, ▪ wzrost opłacalności produkcji i kontynuacja dopłat do produkcji rolnej, ▪ realizacja projektów, aktywizujących społeczność lokalną, ▪ możliwość pozyskania funduszy w ramach programów rządowych, ▪ możliwość pozyskiwania dodatkowych środków (fundusze unijne), ▪ utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrudnienie organizacyjne w dostępie do środków pomocowych Unii Europejskiej, brak wystarczających środków na „wkład własny”, ▪ podział społeczeństwa na biednych i bogatych, ▪ bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, ▪ roszczeniowa postawa osób objętych pomocą, ▪ niechęć ludzi do zmiany sytuacji ▪ migracja ludności w wieku, produkcyjnym do większych miast, ▪ słabo rozwinięta sieć poradnictwa ▪ specjalistycznego

3. Podsumowanie analizy SWOT

Jak wynika z tabeli analizy SWOT wiele zagrożeń dla rozwoju gminy sytuuje się w sferze szeroko rozumianej polityki społecznej. Takie zjawiska jak bezrobocie

i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno - gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

ZAKOŃCZENIE

Niniejsza strategia stworzona została z myślą o społeczności lokalnej Gminy Parysów działając ku ulepszeniu sytuacji społeczności lokalnych zjednoczonym wysiłkami organizacji społecznych, publicznych, oświatowych i innych instytucji mobilizując przy tym wszelkie siły społeczne, opartych na wspólnym planie – strategii.

Elementem zarządzania strategicznego czyli procesu informacyjno – decyzyjnego, którego celem jest rozstrzygnięcie o kluczowych problemach społeczności lokalnej wynikającym między innymi z szerzonej polityki społecznej przez stworzone do tych działań Ośrodki Pomocy Społecznej jest właśnie strategia.

W polityce społecznej terminem problemy społeczne oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Kwestie społeczne są nie możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich, stąd zaangażowanie w realizację rozwiązywania kwestii społecznych innych instytucji wspierających i realizujących zadania i obowiązki na rzecz ogółu społeczeństwa. Przedstawiona strategia i zawarte w niej działania nie są lekarstwem na zlikwidowanie problemów społecznych, lecz z pewnością złagodzą skutki istniejących zagrożeń społecznych jak i przyczynią się do zahamowania ich wzrostu. Wszelkie zawarte tu procedury są proste w realizacji, głównie mają charakter edukacyjno – informacyjny jak i naprawczy. Wdrożenie strategii nie niesie za sobą dodatkowych kosztów realizacji, pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału kwalifikacji osób pracujących na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Parysów. Opracowana systemowość działań pozwoli na dokładne zastosowanie planowanych programów

profilaktycznych jak i realizację wytyczonych celów strategicznych. Kompetentnie dobrana koordynacja strategii, która sędowana została na pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie, pozwoli na stworzenie nowego wizerunku pracownika socjalnego jako animatora społecznego. Animator, bowiem to swoiste, mobilne centrum inspiracji, które przenika do społeczności lokalnych, aby natchnąć je nową siłą działania i zarazić chęcią podejmowania wysiłku na rzecz samych siebie, swego najbliższego środowiska i jego mieszkańców. Animator przyczynia się do rozwoju społeczności lokalnych, wspierając ich aktywnych członków w budowaniu platformy dialogu społecznego, do którego zapraszani są przedstawiciele lokalnych instytucji.

Odbudowanie prawidłowo funkcjonującego społeczeństwa jest procesem długoterminowym, niejednokrotnie wymuszającym systematyczne powielanie oddziaływań co w rezultacie spowodowało opracowanie kilkuletniej strategii, w tym przypadku rozłożonej do realizacji na lata 2010 – 2015. Tak skonstruowany program rozwiązywania problemów społecznych rokuje efektywnością zaistnienia celowo ukierunkowanych zmian.

ZAŁĄCZNIKI

Tabele

Tabela 2. Sołectwa i miejscowości wchodzące w skład Gminy Parysów	10
Tabela 2. Liczba ludności Gminy Parysów wg faktycznego miejsca zamieszkania – stan w dniu 31.12.....	15
Tabela 3. Ludność gminy Parysów wg wieku i płci.....	16
Tabela 4. Ludność według płci i i ekonomicznych grup wieku w gminie Parysów w latach 2004 – 2008.....	16
Tabela 5. Liczba ludności gminy Parysów ,powiaty i województwa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	17
Tabela 6. Szkoły podstawowe – stan na 31.12.2008r.	19
Tabela 7. Działalność podstawowa biblioteki w latach 2005- 2007	20
Tabela 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parysowie w latach 2004 – 2008 kształtowała się następująco według powodów przyznania pomocy.....	27
Tabela 9. Liczba bezrobotnych, ludności w wieku produkcyjnym i wskaźnika bezrobocia. Ujęcie dynamiczne w latach 2004- 2008 w Gminie Parysów.	31
Tabela 10. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Parysów w latach 2004 – 2008	39
Tabela 11. Liczba beneficjentów oraz liczba osób w rodzinach korzystających z zasiłku stałego w latach 2004 – 2008	43
Tabela 12. Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy w latach 2004 – 2008.....	45
Tabela 13. Liczba rodzin dotknięta przemocą.....	49

Wykresy

Wykres 1: Sołectwa wchodzące w skład Gminy Parysów.....	11
Wykres 2: Liczba mieszkańców w sołectwach gminy Parysów.....	11
Wykres 3: Liczba ludności Gminy Parysów wg. faktycznego zamieszkiwania. Stan na 31.12	15
Wykres 4: Problem ubóstwa występujący w Gminie Parysów w lach 2004- 2008....	29
Wykres 5: Liczba bezrobotnych w tym z prawem do zasiłku.....	32
Wykres 6: Rodziny z problemem opiekuńczo - wychowawczym w Gminie Parysów w latach 2004 – 2008.....	35

Wykres 7: Liczba mężczyzn i kobiet w wieku poprodukcyjnym w Gminie Parysów w latach 2004 – 2008.....	39
Wykres 8: Liczba rodzin niepełnosprawnych korzystających z pomocy w latach 2004 – 2008.....	42
Wykres 9: Liczba rodzin długotrwale chorych korzystających z pomocy w latach 2004 – 2008.....	42
Wykres 10: Liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego w latach 2004 – 2008.....	43
Wykres 11: Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy w latach 2004 – 2008.....	46
Wykres 12: Liczba rodzin dotkniętych przemocą w latach 2004 – 2008	50

